

TuranBank

Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
2009-cu il üzrə

**İLLİK
HESABATI**

Strateji Baxış/Missiya/Dəyərlər	3
Bank haqqında ümumi məlumat	4
2009-cu il üzrə Əlamətdar Hadisələr	5
Rəhbərlərin müraciəti	6
«TuranBank»ın Rəhbərliyi	8
Makroiqtisadiyyat	10
Bank Sistemi	12
2009-cu ildə Bankın Əsas Maliyyə Göstəricələri	14
Müştəri Siyasəti	16
Kredit Siyasəti	18
Plastik Kartlar	22
Mikromaliyyətləşdirmə	22
Xidmət Şəbəkəsi	23
İnstitusional İnkişaf	25
İslam Bankçılığı	27
Səhmdar Kapitalı	27
Kapital Investisiyaları	28
Korporativ İdarəetmə	29
Risk Menecment	30
Antikrizis Menecment	31
Çirkli Pulların Yuyulması və Terrorizmin Maliyyələşdirilməsinə Qarşı görülən Tədbirlər	32
İnformasiya Texnologiyaları	33
İnsan Resursları	34
Beynəlxalq Əməkdaşlıq	36
Marketinq Fəaliyyəti	37
Müxbir Münasibətlər və Beynəlxalq Hesablaşmalar	38
Auditor Rəyi	40

STRATEJİ BAXIŞIMIZ

TuranBank ASC-ni respublikanın bütün regional mərkəzlərində satış şəbəkəsi olan, əhali, kiçik və orta sahibkarlığa xidmət göstərən, xarici investisiyalı universal bank etmək.

MİSSİYAMIZ

TuranBank peşəkar komandası ilə müştərilərinə bütün növ bank xidmətlərini yüksək keyfiyyətlə göstərməklə, onların inkişafını dəstəkləyən, investorlarının investisiyalarının dəyərinin dinamik artımını təmin edən şəffaf bankdır.

DƏYƏRLƏRİMİZ

Etibarlılıq
Təhlükəsizlik
Düzgünlük
Şəffaflıq
Yüksək keyfiyyətli xidmət
Müştəri ilə tərəfdaşlıq
Bankın səhmlərinin gəlirliliyi
Azərbaycan iqtisadiyyatına xidmət
Ölkə qanunlarına riayət və hörmət

Bank Haqqında Ümumi Məlumat

BANKIN TAM ADI:	«TuranBank» Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
BANKIN QISA ADI:	«TuranBank» ASC
YARANMA TARİXİ:	12 İyun 1992
HÜQUQİ ÜNVANI:	AZ1073, İsmayıl bəy Qutqaşını küç., 85, Bakı şəh., Azərbaycan
VÖEN:	1300016391
AZƏRBAYCAN MƏRKƏZİ BANKINDA MÜXBİR HESABI:	0137010027944
KOD:	507462
SWIFT:	TURAAZ22
TELEKS:	14236 TURAN AI
TELEFONLAR:	+994 (12) 497 25 11, 497 25 92, 510 79 11, 510 79 22
FAKS:	+994 (12) 497 25 77 510 80 33
E-MAIL:	office@turanbank.az
WEB:	http://www.turanbank.az

LİSENZIYA

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının 30.12.1992-ci ildə verdiyi 115 №-li lisenziya və bankın təşkilati hüquqi formasının dəyişməsi ilə əlaqədar 23.03.2005-ci il tarixdə yenilədiyi 115 №-li lisenziya.

PEŞƏKAR ASSOSİASIYALARDA, BİRLİKLƏRDƏ, BİRJALARDA VƏ ÖDƏNİŞ SİSTEMLƏRİNDƏ ÜZVLÜK:

- Azərbaycan Banklar Assosiasiyası (ABA)
- Azərbaycan Mikro-Maliyyə Assosiasiyası (AMA)
- Azərbaycan İxracın və İnvestisiyalının Təşviqi Fondu (AZPROMO)
- Xəzər İntegrasiya İşgüzar Klubu (CIBC)
- Alman-Azərbaycan İqtisadi Birliyi (DAWF)
- Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Avrasiya Assosiasiyası (EURACA)
- Beynəlxalq Banklararası Maliyyə Telekomunikasiya Birliyi (SWIFT)
- Bakı Banklararası Valyuta Birjası (BBVB)
- «MasterCard International» beynəlxalq ödəniş sistemi
- «Western Union»
- «Contact»
- «Bistraya Poçta»
- «Migom»
- «Express Money»
- «PrivatMoney»
- «Allure»
- «Zolotaya Korona»

2009-cü ilin sonuna Əsas Göstəricilər (mln AZN)

Göstəricilər	2005	2006	2007	2008	2009
Aktivlər	27,9	41,9	60,5	82,7	106,1
Kredit Portfeli	24,0	32,3	47,6	65,5	76,5
Depozit Portfeli	7,9	13,4	18,2	30,9	44,8
Səhmdar Kapitalı	5,0	8,5	12,5	16,0	17,0
Mənfəət	0,8	1,1	2,7	2,3	2,0

Xidmət Şəbəkəmiz

Göstəricilər	2005	2006	2007	2008	2009
Filialların sayı, o cümlədən:	8	10	11	11	11
- Bakı şəhərində	5	6	6	6	6
- regionlarda	3	4	5	5	5
Mübadilə şöbələrinin sayı, o cümlədən:	23	6	15	23	21
- Bakı şəhərində	22	5	13	21	19
- regionlarda	1	1	2	2	2
Bankomatların sayı, o cümlədən:	2	5	8	9	9
- Bakı şəhərində	1	3	6	7	7
- regionlarda	1	2	2	2	2
POS-terminalların sayı, o cümlədən:	1	4	52	73	73
- Bakı şəhərində	1	4	46	67	67
- regionlarda	-	-	6	6	6
Törəmə qurumlarımız	-	1	1	1	1
Nümayəndəliklər	8	8	8	8	8

Beynəlxalq Auditorlarımız:

«PriceWaterHouseCoopers» və «Deloitte & Touche»

2009-cü il üzrə Əlamətdar Hadisələr:

- Bank, Alman-Azərbaycan İqtisadi Birliyinə (DAWF) üzv seçilmişdir.
- Bank, ABTM (Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi) ilə birgə «İnstitusional İnkişaf» layihəsini davam etdirmişdir.
- Bank, WBC/OPIC (WorldBusinessCapital & Overseas Private Investment Corporation) ilə KOS maliyyələşdirilməsi istiqamətində \$7,5 mln məbləğində 10 illik kredit sazişi imzalamışdır.
- Bank, «Texniki Dəstək» layihəsi üzrə ABŞ-ın FSVC (Maliyyə Xidmətləri üzrə Könüllülər Korpusu) ilə 5 illik trening, məsləhət sazişi imzalamışdır.

Səhmdarlarımız

Göstəricilər	2005	2006	2007	2008	2009
Səhmdarların ümumi sayı, o cümlədən:	24	28	28	26	25
- hüquqi şəxslər	6	6	6	6	5
- fiziki şəxslər	18	22	22	20	20
- bankın işçiləri	8	6	7	6	5
Səhmdarların nizamnamə kapitalında payı (%)					
o cümlədən:					
- hüquqi şəxslər	29,67	29,67	27,77	27,14	21,8
- fiziki şəxslər	50,37	57,16	58,43	53,32	54,08
- bankın işçiləri	19,96	13,17	13,8	19,51	24,12

İşçilərimiz

Göstəricilər	2005	2006	2007	2008	2009
İşçilərimizin ümumi sayı, o cümlədən:	120	121	150	197	205
- baş ofis	36	38	49	71	76
- filial və nümayəndəliklər	58	73	80	94	103
- mübadilə şöbələri	26	10	21	32	26

- Bank, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (IFC) «Korporativ İdarəetmə» Layihəsi üzrə 2-ci fazada müvəkkil bank seçilmişdir.
- Bank, Kənd Təsərrüfatları Kreditləri üzrə Avrasiya Assosiasiyasına (EURACA) üzv seçilmişdir.
- Bank, yeni «Sirlər Xəzinesi» əmanət kampaniyasına start vermişdir.
- Bank, «Allure» və «Zolotaya Korona» sürətli pul köçürmə sistemine qoşulması işini başa çatdırmışdır.
- Bank, ŞəkerBank, İş Bankası Türkiyə və CommerzBank AG Almaniya müxbir hesablar açmışdır.
- Bank, 2009-cu maliyyə ilinin müstəqil auditor hesabatının hazırlanması üzrə PWC (PriceWaterHouseCoopers) ilə saziş imzalamışdır.

«TuranBank» ASC MÜŞAHİDƏ ŞURASININ SƏDRİ
FUAD MƏMMƏD OĞLU MUSAYEV

HÖRMƏTLİ XANIMLAR VƏ CƏNABLAR

2009-cu hesabat ilində TuranBank, öz fəaliyyətinin 17-ci ilini müvəffəqiyyətlə başa vurmuşdur.

Hələ 2008-ci ilin ikinci yarımilliyindən başlayan ümumdünya maliyyə böhranı dalğasının 2009-cu ilin ilk yarımilliyində daha da dərinləşməsinə baxmayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatı bu və ya digər halda böhranlı mərhələdən minimum itkilərlə çıxmış və ölkəmiz böhrandan az təsirlənən ölkələr sırasında lider mövqeyini qoruyub saxlamışdır. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, 2009-cu ildə də Azərbaycan dövləti, ümumdünya maliyyə böhranının tüğyan etdiyi bir mərhələdə iqtisadiyyatın yüksələn xəttə inkişaf etmə tendensiyasını qorumaq məqsədilə həm dövlət investisiyaları, həm də özəl sektorun fəaliyyəti nəticəsində iri infrastruktur və digər sosial-iqtisadi layihələrin icra olunmasını uğurla davam etdirdi. Hesabat ilində ÜDM-un 9,3%, bank sektorunun isə 13,5% real artımı Azərbaycanı, maliyyə böhranı şəraitində dünya miqyasında ən sürətlə inkişaf edən ölkələr sırasına daxil olunmasını şərtləndirdi.

Böhran şəraitində bank sektorunun göstəricilərinin və uyğun olaraq onun sərmayə qoyuluşu baxımından cəlbədiçiliyinin artması xarici maliyyə institutlarının Azərbaycanın maliyyə bazasına olan marağını artırır. İlbəil iqtisadiyyat və onun tərkib hissəsi olan bank sektorunda müşahidə olunan inkişaf xətti dövlət tərəfindən aparılan düzgün iqtisadi strategiyanın reallaşdırılmasının nəticəsidir.

Sözsüz ki, qeyd olunan şərait çərçivəsində və eyni zamanda artım dinamikasının müşahidə olunduğu bir dövrdə TuranBank olaraq ölkədə qeyri-neft sektoru istiqamətində kiçik və orta sahibkarlığa diqqət və qayğının artırılması, real iqtisadi sektora dəstək olan blok kimi bank sistemi əməkdaşlarını hədsiz sevindirir.

Xüsusilə bildirmək istərdik ki, ölkə prezidentinin qəbul etdiyi Regionalın Sosial-iqtisadi İnkişafı Dövlət Proqramının (2004-2008-ci illər) icrası istiqamətində TuranBank bir sıra beynəlxalq əhəmiyyətli maliyyə institutlarından olan Dünya Bankı, Kənd Təsərrüfatının İnkişafı üzrə Beynəlxalq Fond,

İslam İnkişaf Bankı və s. təqdim etdiyi sosial-iqtisadi inkişaf xarakterli maliyyələşdirmə layihələrində agent bank kimi uğurla əməkdaşlıq etmiş və öncəki proqramın davamı kimi, 2009-2013-cü illər üzrə Regionalın Sosial-iqtisadi İnkişaf Proqramına dəstək istiqamətində fəaliyyətini daha da genişləndirərək fəal iştirak etməkdədir.

Bankımızın təqdim olunan layihələrdə əməkdaşlığının əhəmiyyətliyi, onların regional meyli, güzəştli, uzunmüddətli və əsasən də kənd təsərrüfatı istiqamətli olub bütöv əhali kontingentinə inteqrasiya olunmasıdır ki, bu da «uzunmüddətli qarşılıqlı fayda» meyanı əsasında fəaliyyətin təməli deməkdir.

Bankın 2009-cu il üzrə maliyyə göstəricilərinə nəzər saldıqda görmək olar ki, müvafiq il üçün ümumi aktivlər 28,3% artaraq 106,1 mln manat təşkil etmişdir. Azərbaycan bank sektorunun xarakterik xüsusiyyətindən irəliləyərək aktivlərin əhəmiyyətli hissəsini kredit portfeli tutur. 2009-cu il üzrə bankın kredit portfeli 16,8% artaraq 76,5 mln manat təşkil etmişdir.

Bankın aktivləri ilə yanaşı öhdəliklərinin, xüsusilə də cəlb edilmiş əmanətlərin həcmi diqqətə çatdırmaq istərdik. 2009-cu hesabat il üzrə müddətli depozit portfeli 42,2% artaraq 30,7 mln manat təşkil etmişdir. Bankın depozit portfelinin ilbəlil əsaslı sürətdə artmasına bir neçə amil, xüsusilə bankın 17 il etibarlı və rəqəbat qabiliyyətli fəaliyyəti və ölkə iqtisadiyyatının sürətlə inkişafının təzahür forması kimi əhalinin real pul gəlirlərinin artması səbəb olmuşdur ki, bu da öz növbəsində sərbəst pul kütləsinin əhali tərəfindən etibarlı və gəlirli sayılan banklara qoyulmasıdır. Qeyd etmək istərdik ki, hesabat ilində bankın bu sahədə uğurlarından biri, milli irsi zənginliklər bazasında işlənmiş yeni, «Sirlər Xəzinəsi» əmanət layihəsi konsepsiyasının tətbiqi, bankın əmanət portfelində «inqilabi» artıma səbəb olmuşdur.

Mənfəətli fəaliyyət TuranBank-ın qarşısında duran əsas vəzifələrdən biridir. Bu istiqamətdə dinamik artım və etibarlılıq səviyyəsinin ilbəlil artması nəticəsində, bankın səhmlərinə olan maraq artmışdır ki, bu da bankın kapitalaşma siyasəti kursunun davam etdirməsini şərtləndirmişdir. Belə ki, hesabat ilində bank səhmlərin emissiya paketini mövcud səhmdarlar arasında yerləşdirmiş və bu da bankın 2009-cu ilin sonuna nizamnamə kapitalının 2008-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,3% artım ilə nizamnamə kapitalının 17 mln manata çatdırılmasına imkan vermişdir.

2009-cu il həmçinin, bankın 2007-ci ildə «2008-2011»-ci illər üzrə qəbul etdiyi strategiyasının reallaşdırılmasının davamı kimi əlamətdar hesabat illərindən biri olmuşdur. 2009-cu il, təməli «institusional inkişaf» dövrünün sonu kimi bankda əsas radikal islahatların aparılmasında olduqca vacib və əlamətdar il olaraq tariximizə düşmüşdür. Bu istiqamətdə nəzərdə tutulan əməliyyat planları uğurla başa çatdırılmışdır ki, bunun da nəticəsində bankda «rekonstruktiv» dönüş illi olmuşdur. Bu istiqamətdə Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzinin təcrübəsindən yararlanmaq məqsədilə qarşılıqlı əməkdaşlıq, mütəmadi trening və təkmilləşdirmə kursları aparılmışdır.

Institusional inkişafın məqsədyönlü davamı istiqamətində 2009-cu il olduqca müvəffəqiyyətli il

olmuşdur. Belə ki, TuranBank, 05 İyun 2006-cı ildə IFC (Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası) ilə Korporativ İdarəetmə Layihəsinin II fazasında 2 illik əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanmışdır. Bankın hesabat ilində növbəti uğuru «texniki yardım» layihəsi üzrə ABŞ-ın FSVC (Maliyyə Xidmətləri üzrə Kənd Təsərrüfatı Korpusu) təşkilatı ilə 5 illik trening, məsləhət sazışının imzalanması olmuşdur.

Ən son innovativ texnologiyalarla ayaqlaşan və müasir bankçılıq meyarlarını ümdə vəzifə hesab edən TuranBank, «texniki dəstək» layihələrinin müxtəlif profilli sahələri əhatə etmə imkanları çərçivəsində beynəlxalq səviyyədə tanınmış qurumlarla gələcək illərdə də əməkdaşlıq etməyi hədəfləmişdir.

Beynəlxalq əməkdaşlıq istiqaməti, bankımızın ümumi fəaliyyətində əsas prioritet sahələrindən biridir. Bank 2009-cu hesabat ilində ABŞ-ın WBC/OPIC (WorldBusinessCapital & Overseas Private Investment Corporation) ilə Kiçik və Orta Sahibkarlığın maliyyələşdirilməsi istiqamətində \$7,5 mln məbləğində 10 illik kredit sazışı imzalamışdır. Qlobal maliyyə böhranının 2009-cu ildəki dərin mərhələsinə nəzərə alaraq beynəlxalq maliyyə qurumlarından vəsait cəlb etmək bankımıza olan etibarın ən bariz nümunəsidir. Ümumi fəaliyyətimizdə daim mənfəətli çalışmaq məqsəd qoyaraq və mövcud potensialımıza adekvat maliyyə planlarımızı müvafiq korreksiyalar edərək, bankımız, beynəlxalq maliyyə qurumlarından gələcəkdə də əlavə vəsaitlərin cəlb edilməsini qarşısına əsas vəzifə kimi qoymuşdur.

Biz, TuranBank olaraq bank sistemində rəqəbat qabiliyyətimizin yüksəldilməsi, müştərilərimizə rahat və keyfiyyətli xidmət göstərilməsi, əldə edilən maliyyə göstəricilərinin daha da artırılması və eləcə də maliyyə böhranının sonuşma mərhələsinə nəzərə alaraq bank kimi öz tövhamizin artırılması istiqamətində 2010-cu il üzrə planlaşdırılan tədbirləri sürətləndirməyi düşünürük.

TuranBank olaraq, qarşıdan gələn 2010-cu il üzrə strateji fəaliyyət planlarımızı maliyyə imkanlarımıza əsaslanır və bildirmək istərdik ki, növbəti il istər maliyyə göstəriciləri baxımından, istərsə də bank xidmətlərindəki keyfiyyət göstəriciləri baxımından radikal dəyişikliklər illi olacaqdır.

Məhz 2009-cu il bankın strateji fəaliyyət planının şərtlərindən irəliləyən bütün növ müasir bank xidmətləri göstərən, beynəlxalq standartlara tam cavab verən universal bankçılıq istiqamətində ikinci ildir. Bank olaraq 2010-2011-ci illəri əhatə edəcək fəaliyyət planında qarşıya qoyulan hədəflər və bu hədəflərə çatmaq üçün lazımı resursların olması, bizi gələcəyə daha inamla baxmağa imkan verir.

Sonda, yekunlaşdırdığımız 2009-cu hesabat ilində əldə olunan uğurlarımıza görə TuranBank heyəti adından səhmdarlarımıza, müştərilərimizə, işçi heyətimizin hər bir üzvünə və ən nəhayət nealyyətlərimizdə payı olan hər kəsə səmimi təşəkkürümüzü bildirir və 2010-cu hesabat ilində yeni uğurlar arzulayırıq.

«TuranBank» ASC İDARƏ HEYƏTİNİN SƏDRİ
NAZİM CAVAD OĞLU SADIQOV

CƏNABLARININ MÜRACİƏTİ

MÜŞAHİDƏ ŞURASI

FUAD MUSAYEV
Müşahidə Şurasının Sədri

ŞÖHRƏT VƏKİLOV
Müşahidə Şurasının üzvü

İDARƏ HEYƏTİ

NAZİM SADIQOV
İdarə Heyətinin Sədri

**FƏZAIL
MUSAYEV**
İdarə Heyəti
Sədrinin müavini

KƏMALƏ MUSTAFAYEVA
İdarə Heyətinin üzvü, Əməliyyat
Departamentinin direktoru

MƏHƏMMƏD KƏLƏŞOV
İdarə Heyətinin üzvü,
Risklərin İdarə Edilməsi
Departamentinin direktoru

STRUKTUR BÖLMƏ RƏHBƏRLƏRİ

Vüqar Əsədov
Kredit Departamentinin
direktoru

Əlizaman İbrahimov
Maliyyə Menecment
Departamentinin direktoru

Orxan Qarayev
Kəznadətq
Departamentinin direktoru

Çingiz Ağayev
Daxili Audit
Departamentinin direktoru

Səvinc Hacıyeva
İnsan Resurslarının
İdarə Edilməsi
Departamentinin direktoru

Bəxtiyar Məmmədov
İnformasiya Texnologiyaları
Departamentinin direktoru

Turan İsayev
Müştəri Xidmətləri
Departamentinin direktoru

Rəşad Təmrverdiyev
Biznesin İnkişafı
Departamentinin direktoru

Emil Mürsəlov
Kredit Departamenti,
Korporativ Müştərilərin
Kreditləşməsi şöbəsinin rəisi

Hikmət Nəzirov
Fəsilatlarla İlgili
Departamentinin direktoru

Aydın Hüseynov
Kəznadətq Departamenti,
İşin Əməliyyatları
şöbəsinin rəisi

İlqar Məhərrəmov
Biznesin İnkişafı
Departamenti, Beynəlxalq
Əlaqələr şöbəsinin rəisi

Ceyhun Hacıyev
Biznesin İnkişafı
Departamenti, Marketing
ve Satış şöbəsinin rəisi

Zaur Əliyev
Risklərin İdarə Edilməsi
Departamenti, Kreditləşmə
Monitorinq şöbəsinin rəisi

Turqay Əliyev
Təsərrüfat Departamentinin
direktoru

Kamil Hüseynli
Risklərin İdarə Edilməsi
Departamenti, Problemlə
Kreditləşmə İlgili şöbəsinin rəisi

Cavid Aliyev
Müştəri Xidmətləri
Departamentinin
direktor müavini, Kredit
şöbəsinin rəisi

Azadə İbrahimova
Müştəri Xidmətləri
Departamenti, Nəzarət
şöbəsinin rəisi

Kənan İsgəndərov
Maliyyə Menecment
Departamenti, Bütçə
şöbəsinin rəisi

Makroiqtisadiyyat

2009-cu il dünya tarixinə maliyyə və iqtisadi böhran illi kimi düşsə də, Azərbaycan iqtisadiyyatının sosial-iqtisadi həyatında son illər müşahidə olunan artım dinamikası, 2009-cu ildə də qorunub saxlanılmışdır. Hesabat illərində 2009-cu ildə Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun (ÜDM) real artımı 2008-ci ilə müqayisədə 9.3% təşkil edərək, cari qiymətlərlə 34.6 mld. manata çatmışdır. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM-un real həcmi isə 2008-ci ilə müqayisədə 7.9% artaraq cari qiymətlərlə 3917.3 manat (4874.1 ABŞ dolları) təşkil etmişdir. Hesabat ilində neft-qaz sektorunda real artım 14.3%, qeyri-neft sektorunda isə 3.2% olmuşdur. 2009-cu ildə sənaye sektorunda real artım tempi 12.8%, nəqliyyatda 9.3%, rəhbərlikdə 13.1%, ticarətdə 9.9% olmuşdur. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, ötən il də kənd təsərrüfatına xüsusi diqqətin yeriləməsi və həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər (fermerlərə subsidiyaların, güzəştli şərtlərlə toxum və texnikanın, yanacaqın verilməsi və s.) nəticəsində kənd təsərrüfatının real artım tempi 2008-ci ilə müqayisədə yüksələrək 3.5% təşkil etmişdir.

Ötən hesabat ilində də investisiya siyasətinin əsas prioritet istiqamətləri infrastrukturun inkişafı, investisiyanın qeyri-neft sektorunun və regionların inkişafına yönəldilməsinin stimullaşdırılması, regionlar arasında investisiyaların bölgüsünün optimallaşdırılması, ölkədə investisiya fəaliyyətinin sosial istiqamətinin gücləndirilməsi təşkil etmişdir.

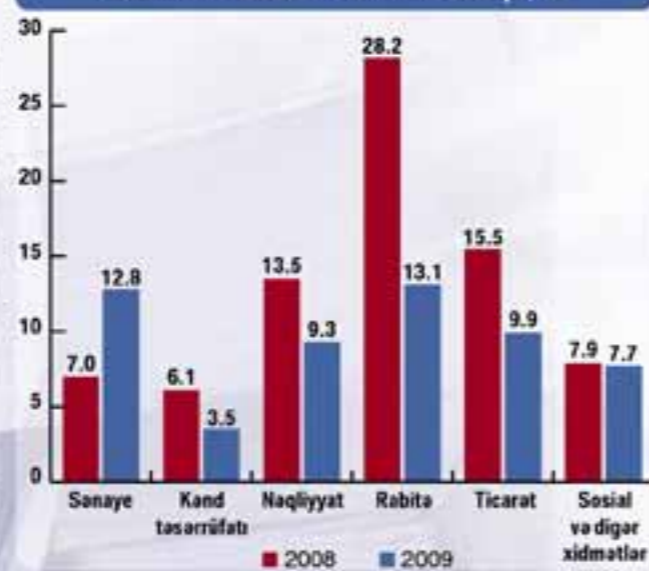
Hesabat ilində iqtisadi artımın qorunması və dinamik inkişafın təmin edilməsi istiqamətində bir sıra əhəmiyyətli islahatların tətbiq olunması artıq öz müsbət tövəhəsini vermişdir. Tətbiq olunan islahatlar sırasına aşağıdakılardan daxil etmək olar:

- 1 Bankların, sığorta və təkrarsığorta şirkətlərinin mənfəətinin nizamnamə kapitalının artırılmasına yönəldilmiş hissəsinin 2009-cu il yanvarın 1-dən 3 il müddətində mənfəət vergisindən azad edilməsi.
- 2 Banklar və digər kredit təşkilatları tərəfindən fiziki

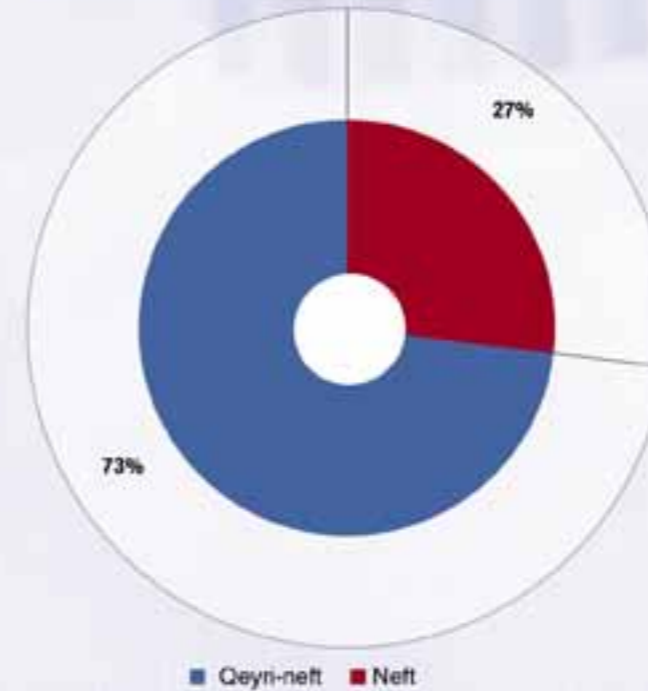
şəxslərin əmanətləri üzrə ödənilən faizlər 2010-cu il yanvarın 1-dən daha 3 il müddətinə gəlir vergisindən azad edilməsi.

- 3 Mərkəzi Bank tərəfindən banklara məcburi ehtiyat normasının 10%-dən 0,5%-dək salınması və xarici öhdəliklər üzrə ehtiyat normasının ləğv edilməsi.
- 4 Qorunan əmanətlər üzrə illik faiz dərəcəsinin yuxarı həddinin 15% müəyyən edilməsi və bankda sığortalanmış əmanət üzrə əmanətin 100 faizi həcmində, lakin 30 (otuz) min manatdan çox olmamaq şərtlə kompensasiya ödənilməsi
- 5 Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən təmin edilmiş istiqrazların yerləşdirilməsinə başlanılması və ipoteka kreditlərinin verilməsində fasiləsizliyin təmin edilməsi
- 6 Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu vəsaitləri hesabına müvəkkil kredit təşkilatlarının maliyyələşdirdiyi investisiya layihələri üzrə illik faiz dərəcəsinin 7%-dən

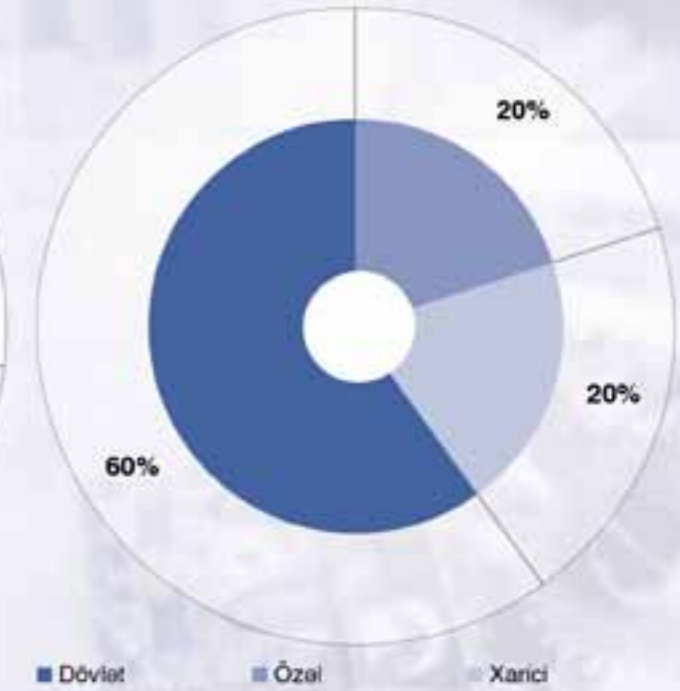
Ötən ilə nisbətən real artım tempi, %

Neft və qeyri-neft sahələri üzrə investisiya bölgüsü

2009-cu ildə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyaların mənbələri

6%-dək endirilməsi

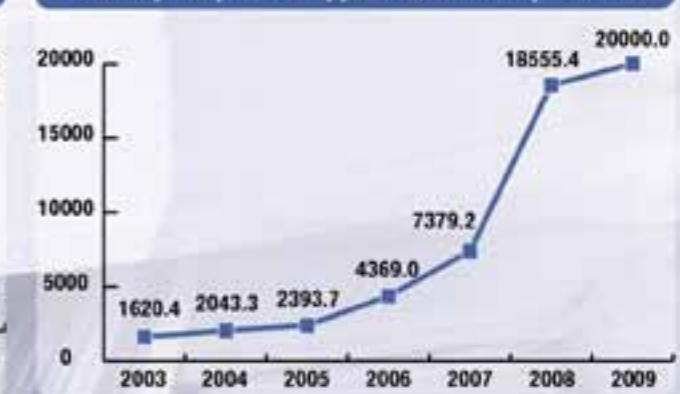
- 7 Fərdi sahibkarlara tətbiq edilən gəlir vergisi 35 faizdən 20, müəssisələrin mənfəət vergisi 22%-dən 20%-dək endirilməsi
- 8 Fiziki şəxslərdən tutulan gəlir vergisinin yuxarı həddi 35%-dən 30%-dək endirilməsi.
- 9 Sadələşdirilmiş vergi ödəyicisi hüququ əldə etmək məqsədli üçün hüquqi şəxslərin vergi tutulan əməliyyatlarının illik həcmindən 90 min manatdan 150 min manatadək artırılması.
- 10 ƏDV və aksizlər üzrə elektron vergi hesab-fakturalarının tətbiqinə başlanılması.
- 11 Gömrük sistemində «vahid pəncərə» sisteminin tətbiq edilməsi

2009-cu ildə iqtisadiyyatın və sosial sahələrin inkişafına bütün maliyyə mənbələri hesabına 7.4 mld. manat əsas

Orta illik inflyasiya

Strateji valyuta ehtiyatları, mln ABŞ dolları

kapitala investisiya yönəldilmişdir. Bu vəsaitin 27%-i neft sektorunun, 73%-i isə qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilmişdir. Əsas kapitala yatırılmış vəsaitin 79.9%-ni daxili investisiyalar, 20.1%-ni isə xarici investisiyalar təşkil etmişdir.

2009-cu ildə əhalinin gəlirləri 8% artaraq, 22.4 mld. manat, onun adambaşına düşən həcmi isə 2537.2 manat təşkil etmişdir. Bu əvvəlki ilə müqayisədə 6.7% çoxdur. 2009-cu ildə orta aylıq əmək haqqı 2008-ci ilə müqayisədə 8.6% artaraq, 298 manata çatmışdır.

2009-cu ildə orta illik inflyasiya 1.5% (2008-ci ildə 20.8%) təşkil etmişdir

2009-cu ildə xarici ticarət dövriyyəsi 20.8 mld. ABŞ dolları, o cümlədən ixrac 14.7 mld. ABŞ dolları, idxal 6.1 mld. ABŞ dolları olmuş, 8.6 mld. ABŞ dolları həcmində müsbət ticarət saldosu yaranmışdır.

2009-cu ilin yekununa görə ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 20 mld. ABŞ dollarından çox olmuşdur.

Bank Sistemi

2009-cu hesabat ili, ümumən dünya iqtisadiyyatındaki maliyyə böhranının geniş diapazonda dalğalanması kimi yadda qaldı. Bir çox ölkələrdə bu dalğalanmanın məntəfi fəsadları ümumdünya tarixində maliyyə sistemindəki durğunluq mərhələsini şərtləndirsə də, Azərbaycan bank sistemindəki müsbət meyillər 2009-cu il üzrə də davam etmişdir.

Hesabat ilində bank sisteminin davamlı inkişafına əsas səbəb, Azərbaycan iqtisadiyyatında real sektorun maliyyə sektoru ilə qarşılıqlı davamlı inkişaf çərçivəsində qovuşmasıdır. Davamlı iqtisadi inkişaf, eyni zamanda ölkənin böyük iqtisadi potensialı, ilbəlil artan iqtisadi imkanlar və bank sisteminin ilbəlil beynəlxalq standartlara uyğun təkmilləşdirilməsi nəticəsində bank sisteminin sürətli inkişafını təmin edən amillər kimi də arqumentləşdirilir.

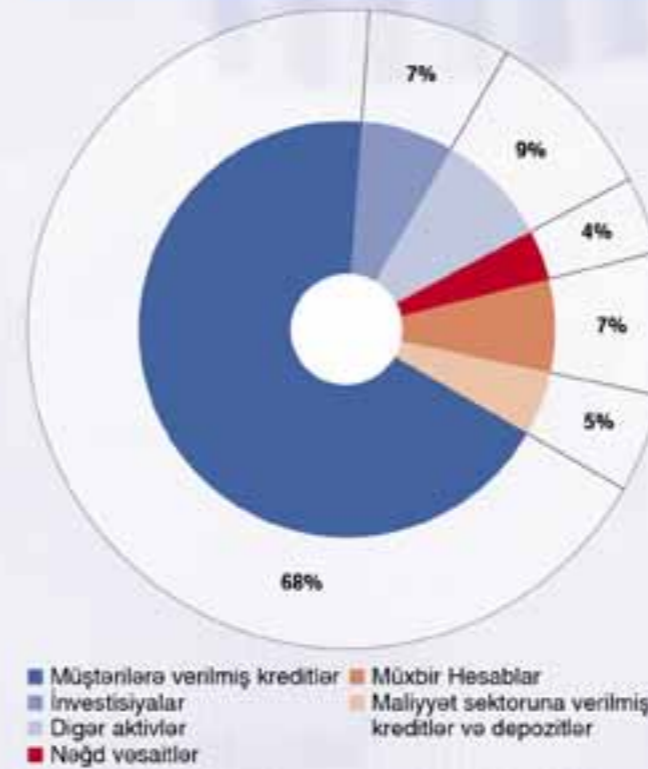
2009-cu ildə respublikada 46 bank fəaliyyət göstərmişdir ki, bunlardan da 45 tam özəl, 1-i isə dövlət iştirakı bankdır. Hesabat ilində bank sistemində fəaliyyət göstərən bankların tərkibində 23 bank xarici kapitalı bank kimi qeydiyyatda alınmışdır ki, bunlardan da 7 bank üzrə xarici kapital nizamnamə kapitalının 50%-dən çox hissəsini, 14 bankda isə xarici kapital nizamnamə kapitalının 50%-ə qədər hissəsini təşkil etmişdir. Xarici bankların filial kimi fəaliyyət göstərən 2 bankı mövcuddur. Hesabat ilində həmçinin xarici bankların ölkəmizdəki nümayəndəliklərinin sayı 4 olmuşdur.

Ölkə bank sisteminin dinamik tempə inkişaf tendensiyasının pozitiv nəticəsi olaraq, yerli bankların 2009-cu hesabat ilində xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən strukturlarının tərkibində 2 törəmə bank, 1 filial və 6 nümayəndəlik daxil olmuşdur.

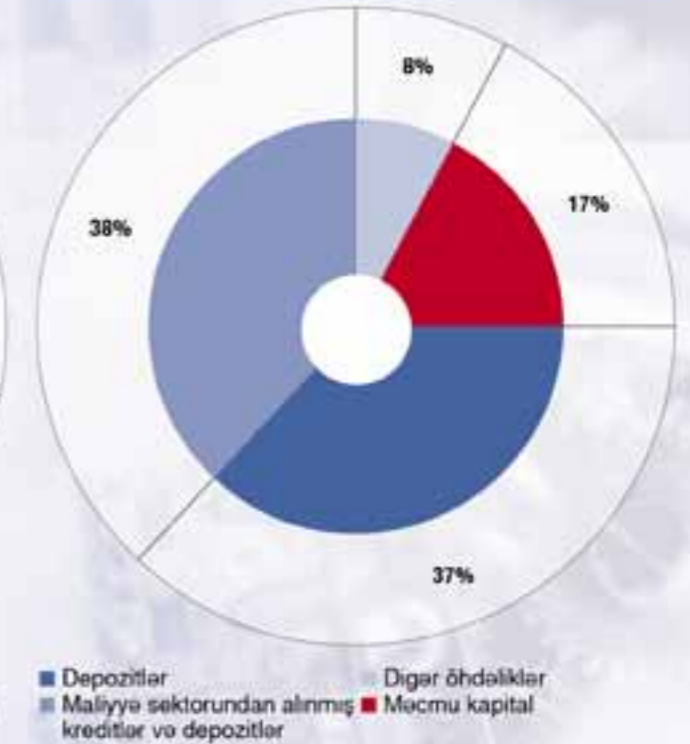
Ölkə banklarının 2009-cu ildə satış şəbəkəsinin genişləndirilməsi ilə bağlı qeyd etməli ki, bu dövrdə banklar ciddi fəaliyyət nümayiş etdirərək 59 yeni filial və 10 şöbə açılışını reallaşdırmışlar.

Hal-hazırda banklar üzrə 626 filial fəaliyyət göstərir ki, bunun da tərkibində 38 filial dövlət banklarına, 588 filial isə özəl banklara məxsusdur.

Bank sistemi aktivlərinin strukturu, (%)

Bank sistemi passivlərinin strukturu, (%)

Hesabat ilinin sonuna Azərbaycan banklarının ümumi aktivləri 2008-ci ilə müqayisədə 13,5% artaraq 11,7 milyard manat təşkil etmişdir.

Hesabat ili ərzində bank sektorunun aktivlərinin tərkibində iqtisadiyyata kredit qoyuluşları xüsusi çəkiyə malik olmaqla 8,4 milyard manat təşkil etmişdir ki, bu da 2008-ci ilə müqayisədə 17,3% artım deməkdir. Xüsusilə son illər ölkə bankları rəqabət şərtlərini nəzərə alaraq, daim artırmaqda olan uzunmüddətli kredit tələblərinin qarşılınmasına daha çox önəm verirlər ki, bu da ölkə üzrə iqtisadi inkişafın davamlı olmasında və təsərrüfat subyektlərinin strateji iqtisadi planlaşmalarında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. 2009-cu hesabat ili üzrə kredit qoyuluşlarının tərkibində uzunmüddətli kreditlərin həcmi, ümumi kredit qoyuluşlarının 71,9%-ni və ya 6 milyard manatı təşkil etmişdir ki, bunların da 56,7%-i milli valyutada, 43,3%-i isə xarici valyutada yerləşdirilmişdir. Hesabat dövrü üzrə vaxtı keçmiş kreditlərin cəmi kredit qoyuluşlarına nisbəti isə 3,6% təşkil etmişdir.

2009-cu hesabat ili üzrə iqtisadiyyata kredit qoyuluşlarının kredit təşkilatları üzrə strukturuna baxsaq məcmu kreditləşmənin 3,9 milyard manatının və ya 46,5%-nin dövlət payı olan bank tərəfindən, 4,3 milyard manatının və ya 51,4%-nin özəl banklar, 177 milyon manatının və ya 2,1%-nin isə bank olmayan kredit təşkilatları tərəfindən maliyyələşdirildiyini görə bilərik.

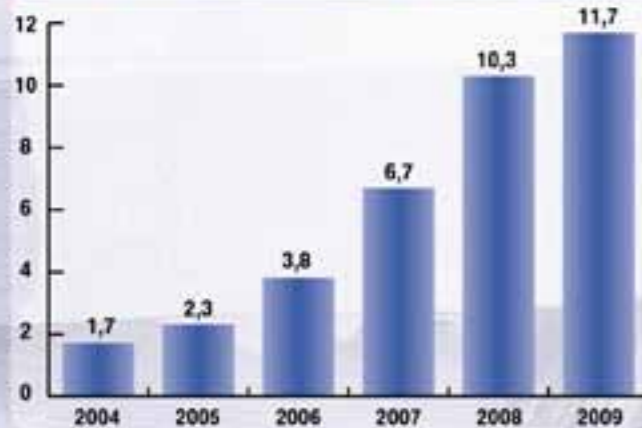
Hesabat ilində kredit qoyuluşlarının sahələr üzrə strukturu belə olmuşdur: Ticarət və xidmət – 1,8 milyard manat və ya 21,8%, Energetika 1,5 milyard manat və ya 18,1%, Kənd təsərrüfatı və emal 0,4 milyard manat və ya 4,7%, İnşaat və Əmlak 0,6 milyard manat və ya 6,9%, Sənaye və istehsal 0,5 milyard manat və ya 6,4%, Nəqliyyat və rabitə 0,5 milyard manat və ya 6,2%, Ev təsərrüfatları 2,3 milyard manat və ya 27,7%, digər sahələr isə 8,2% təşkil etmişdir.

Hesabat ilinin ümumdünya maliyyə böhranı ilə təsadüf etməsi kredit əməliyyatlarının struktur tərkibində maraqlı tendensiya ilə müşahidə olunmuşdur. Belə ki, əvvəlki illərə nisbətən Sənədli Əməliyyatlar üzrə kredit portfelinin həcmi nəzərəcarpacaq dərəcədə artmışdır. 2008-ci ilə müqayisədə 2009-cu ildə Akkreditivlər üzrə portfel 284,5 milyon manat və ya ümumi kredit qoyuluşunun 3,38%-ni (2008-ci ildə 0,6%), Zəmanət portfel 18,52 milyon manat və ya 0,22%, Faktoring əməliyyatları üzrə 19,77 milyon manat və ya 0,24% təşkil etmişdir.

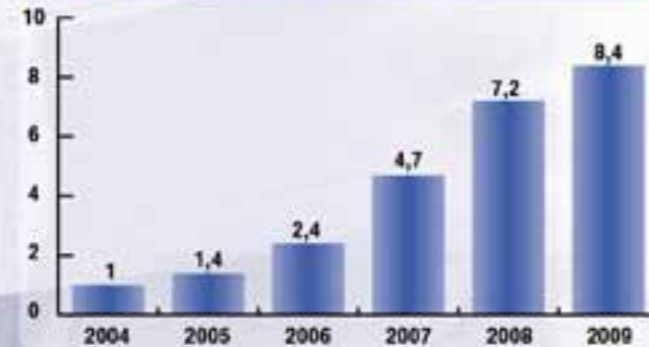
2009-cu hesabat ilinin sonuna kreditlər üzrə orta illik faiz dərəcəsi yerli valyutada 15,92%, xarici valyutada isə 17,19% olmuşdur, yerləşdirilmiş banklararası kreditlər üzrə orta illik faiz dərəcəsi isə yerli valyutada 15,58%, xarici valyutada isə 8,7% olmuşdur.

2009-cu hesabat ilinin sonuna depozit və əmanət cəlbə üzrə orta illik faiz dərəcəsi yerli valyutada 11,72%, xarici valyutada isə 10,71% olmuşdur.

Bank sisteminin aktivləri, milyard AZN

Bank sisteminin kredit portfeli, milyard AZN

2009-cu ildə Bankın Əsas Maliyyə Göstəriciləri

«TuranBank» ASC Azərbaycanın bank sistemində progressiv inkişaf ilə seçilən banklardan biri kimi hesabat ilində də öz maliyyə göstəricilərində yüksək nəticələr əldə etmişdir. Yola saldıığımız 2009-cu il də bu əsnada istisna təşkil etməyib. Bankın yüksək inkişaf sürəti bütün maliyyə göstəricilərində öz əksini tapmışdır. Bank təklif etdiyi bütün növ bank xidmətlərində keyfiyyət amilinə xüsusi önəm verərək bu sahədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının və Beynəlxalq Maliyyə Hesabatları Standartlarının tələblərini əsas götürür.

AKTİVLƏR

Bankın sürətli inkişafını əks etdirən mühüm göstəricilərdən biri kimi aktivləri qeyd etmək olar. Bankın ümumi aktivləri 2009-cu ildə 28.3% artaraq 106.1 mln manat təşkil etmişdir.

AKTİVLƏRİN STRUKTURU

2009-cu ilin yekununa əsasən bankın aktivlərinin 72.1%-ni kredit portfelini təşkil edir. Bunun da ən əsas səbəbi kimi, kredit qoyuluşlarının daha gəlirli olması və eyni zamanda müştərilərin kredit tələblərinin çox olmasıdır.

PASSİVLƏR

Bankın öhdəliklər bölməsinin ən mühüm tərkib hissəsini banklar və digər kredit təşkilatlarından cəlb edilən vəsaitlər, eyni zamanda depozit portfelini təşkil edir. Ümumilikdə isə hesabat dövrü ərzində bankın öhdəlikləri 85.2 mln ma-

nat olmuşdur ki, bu da keçən ilin müvafiq göstəricisindən 35.9% yüksək göstəricidir.

PASSİVLƏRİN STRUKTURU

Bankın hesabat ili ərzində resurs bazasının möhkəmləndirilməsi və diversifikasiyasını aparması nəticəsində bank daha ucuz hesab edilən yerli və xarici maliyyə-kredit qurumlarından resurs cəlb etmişdir. Hesabat ilinin sonuna 40.1 mln manat vəsait banklar və maliyyə təşkilatlarından cəlb edilmişdir. Öhdəliklər bölməsinin digər əhəmiyyətli hissəsinə hüquqi və fiziki şəxslərdən cəlb edilən vəsaitlər daxildir və müvafiq dövrə bank 44.8 mln manat vəsait cəlb etmişdir.

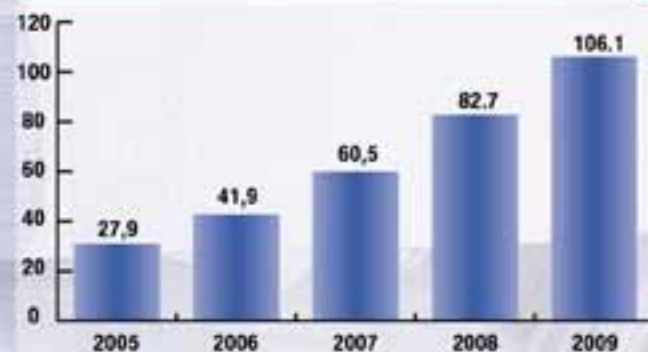
KAPİTAL

2009-cu ilin sonuna bankın məcmu kapitalı 20.9 mln manat olmuşdur. Hesabat ilində bank səhmdar kapitalının artırılması ilə bağlı səhmlərinin emissiyasını həyata keçirmiş və bununla 2009-cu ilin sonuna səhmdar kapitalın həcmi 17.0 mln manata çatdırmışdır.

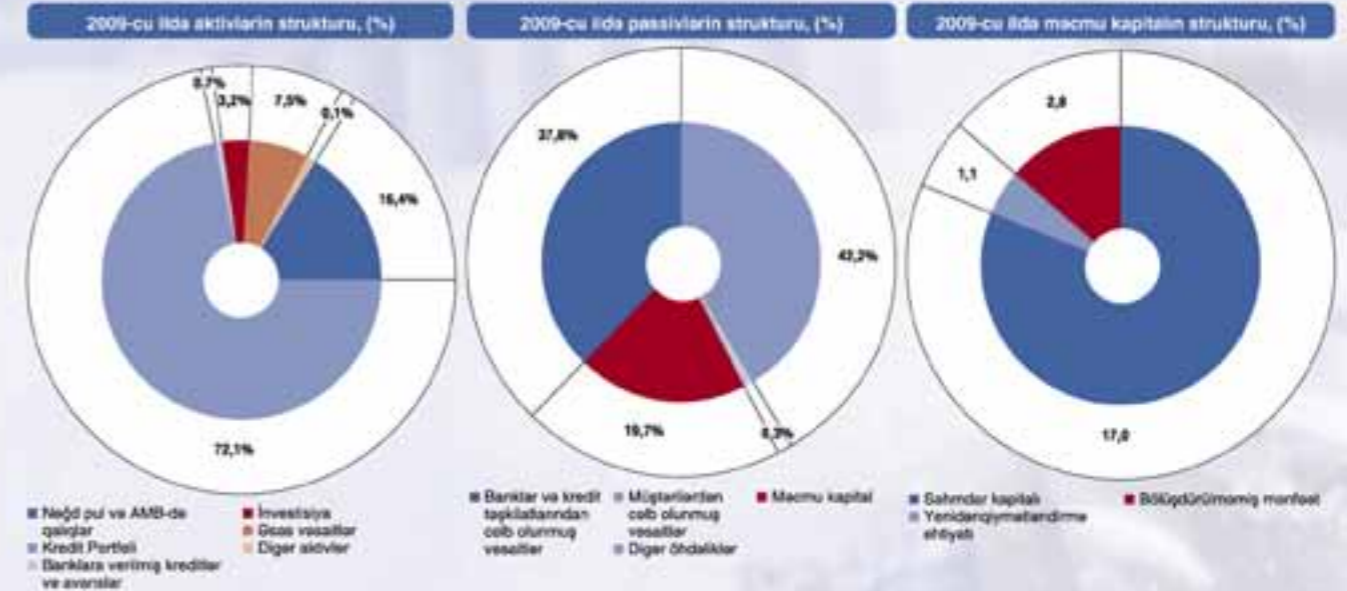
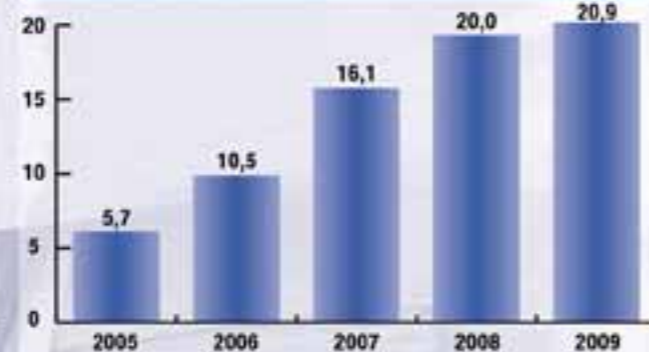
KAPİTALIN STRUKTURU

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, bankın məcmu kapitalının 17.0 mln manatını ödənilmiş səhmdar kapitalı, 2.8 mln manatını bölüşdürülməmiş mənfəət və 1.1 mln manatını isə binaların yenidən qiymətləndirilməsi üzrə yaranan ehtiyat təşkil etmişdir.

Bankın ümumi aktivləri, mln AZN

Məcmu kapitalın artım dinamikası, mln AZN

MƏNFƏƏT

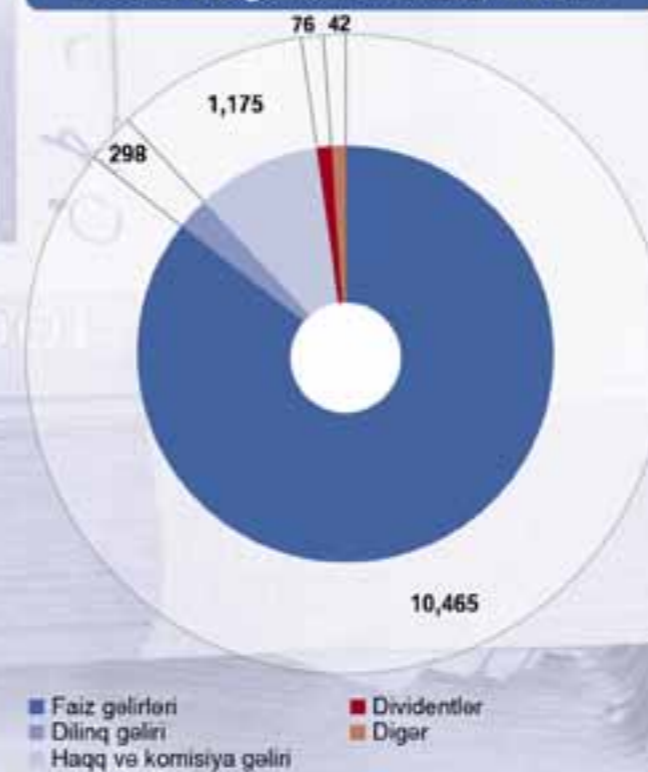
2009-cu ilin sonuna bankın gəlirləri 12.06 mln manat, xərcləri isə mənfəət vergisi də daxil olmaqla 10.04 mln manat olmuşdur. Hesabat ilinin sonuna bankın 2.02 mln manat xalis mənfəəti olmuşdur.

Bankın ayrıqda gəlirlər və xərclər maddələrini müqayisəli təhlil etdikdə görmək olar ki, təkcə hesabat ili üçün bankın gəlirləri keçən ilə nisbətən 3.3% artmışdır. 2009-cu il üzrə gəlirlərin tərkibində təbii olaraq 86.8% faiz

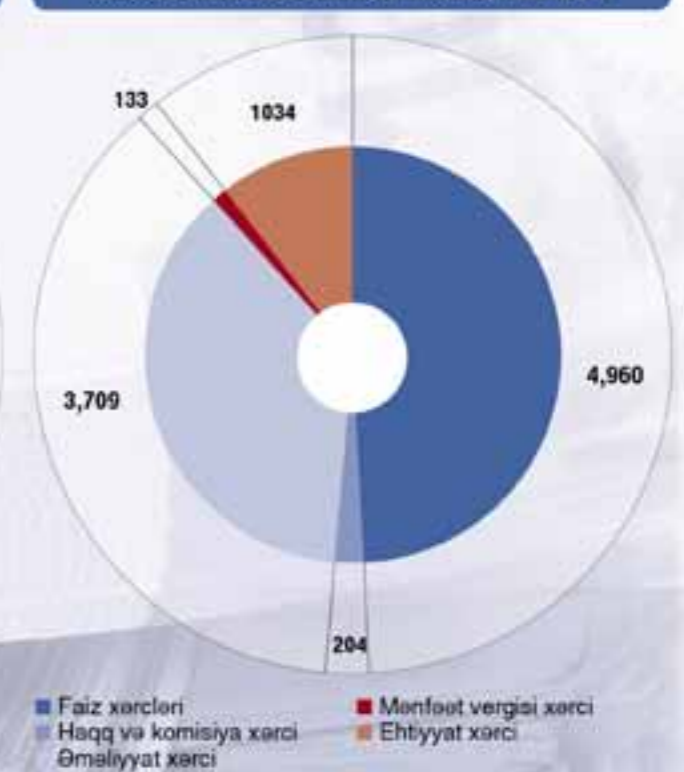
gəlirlərinə (10.5 mln manat) məxsusdur. Bununla bərabər komissiya (1.18 mln manat) və dilinq gəlirləri (0.298 mln manat) da bank üçün əhəmiyyətli sayıla bilər.

Hesabat ili üzrə xərc maddələrini təhlil etdikdə görmək olar ki, əsas xərc maddələri faiz xərcləri (4.96 mln manat), inzibati və digər əməliyyat xərcləri (3.71 mln manat) və mənfəət vergisi xərcləri (0.13 mln manat) təşkil etmişdir.

2009-cu ildə gəlirlərin strukturu, mln AZN

2009-cu ildə xərclərin strukturu, mln AZN

Müştəri Siyasəti

Müştərilərlə əlaqələrin diqqət mərkəzində saxlanması «TuranBank»-in prioritet istiqamətlərindən biridir. TuranBank, 17 illik fəaliyyət təcrübəsində özünün çoxillik təcrübəsinə, peşəkar işçi heyətinə və qabaqcıl korporativ dəyərlərə söykənərək, 2009-cu hesabat ilində də **„Bizimlə etibarlıdır“** sloganının əsas keyfiyyət dəyərlərini qoruyaraq öz müştərilərinə xidmət göstərmişdir.

Bank, artıq «universal» bankçılıq modulu istiqamətində özünün 2-ci illik fəaliyyəti, ümumi bazasının həm fərdi, həm də korporativ müştərilərə balanslaşdırılmış seqmentasiyasını diqqət mərkəzində saxlayır.

Hesabat ilində bankın əsas hədəflərindən biri də mövcud müştəri bazasının qorunmasına paralel olaraq, potensial müştəri bazasının genişləndirilməsi ilə əlaqədar görülən tədbirlər olmuşdur. Bu istiqamətdə bankın əsas taktiki addımlarından biri kimi ümumi bank tariflərinə libəli yenidən baxılması, hər bir müştəriyə «fərdi yanaşma» prinsipinin tətbiqi, güzəştli tariflərlə təqdim olunan məhsul və xidmətlər, peşəkar işçi heyəti tərəfindən müştərilərə edilən konsaltinq xidmətlərini göstərmək olar.

Ümumilikdə Bank, korporativ müştərilərlə əməkdaşlıq zamanı uzunmüddətli əlaqələrin yaradılması və bank xidmətlərinə olan tələbatın tam ödənilməsinə əsas prinsip olaraq qəbul etmişdir. Bankın korporativ müştərilərlə əlaqələri onların maraqlarının qorunmasına əsaslanmış və istehsal etdikləri məhsul və xidmətlərin rəqabətqabiliyyətli

olmalarına, həmçinin fəaliyyətlərinin səmərəliliyinə yardım xarakteri daşmışdır. Bu meyar müştərilərin vaxtında maliyyə ehtiyaclarının ödənilməsi, yeni xidmət növlərinin yaradılması və xidmət səviyyəsinin yüksəldilməsinə imkan yaradır.

Hesabat ilində bankın müştəri siyasətinin əsas prinsipləri ötən illərdəki kimi rəhbər tutulmuşdur: kompleks xidmətlərin təqdim olunması, cəlb edilən vəsaitlərin mühafizəsi, əməliyyatların sürətli və keyfiyyətli aparılması və s.

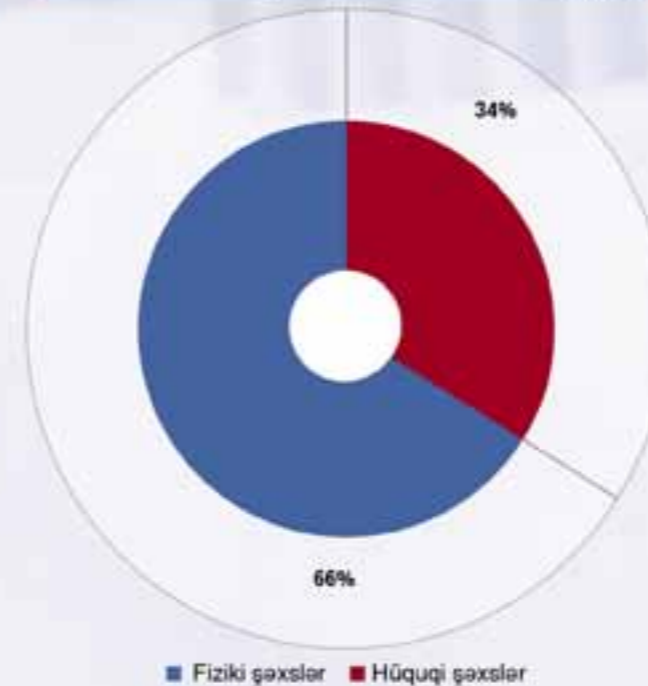
Müştərilərə daim yüksək səviyyəli xidmət göstərilməsinə çalışan bank menecerləri məhsul və xidmətləri müştərilərin ehtiyaclarına uyğunlaşdırır, müştərilərə daim maliyyə məsləhəti xidməti göstərir, ehtiyac yarandıqda fərdi tarif cədvəli tətbiq edir.

TuranBank, öz müştərilərinə aşağıda sadalanan kompleks məhsullar və xidmətlər paketini təqdim edir:

Xidmətlərimiz:

- Hesablama – kassa xidməti
- Valyuta mübadiləsi əməliyyatları
- Kreditlər (istehlak kreditləri, avtomobil kreditləri, lombard kreditləri, mikrokreditlər, ipoteka, biznes kreditləri, layihə kreditləri)
- Depozitlər
- Plastik Kartlar

2009-cu ildə Müştəri bazasının strukturu, (%)

- Pul köçürmələri
- Sənədlə əməliyyatlar
- Əmək haqqı layihələri
- Kommunal ödənişlər
- Mobil operatorlar üzrə ödənişlər
- İnkassasiya
- Konsaltinq xidməti

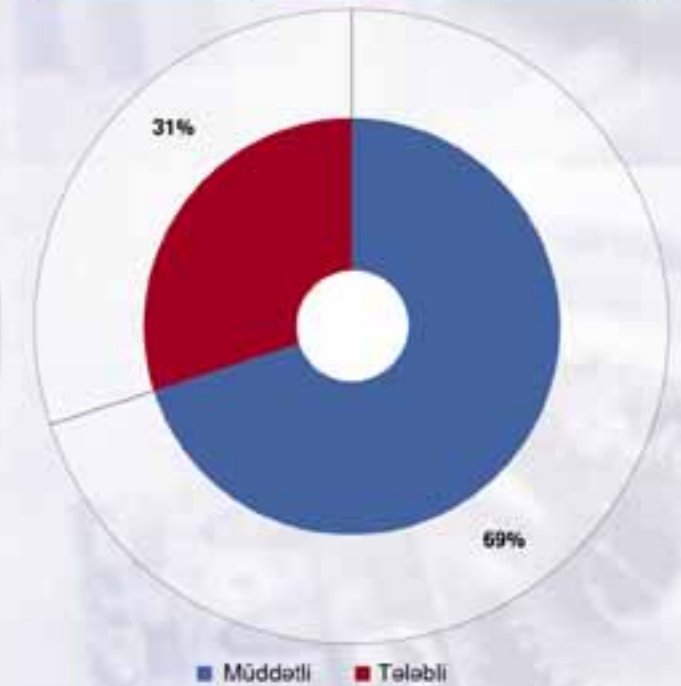
Müştərilərə xidmət baxımından TuranBank, 2 istiqamətdə tədbirlər kursu götürmüşdür. Bu istiqamətlərdən biri korporativ müştərilərə xidmət, digəri isə fiziki şəxslərə göstərilən xidmət kursudur.

Hesabat ilində «TuranBank»-in bir sıra müxtəlif beynəlxalq maliyyə institutlarının layihələrinə qoşulması, müştəri bazasının tərkibində korporativ müştərilərə təqdim olunan kredit məhsullarının çeşid seçiminin rəngarəng olmasına gətirib çıxartdı ki, bu da korporativ müştərilərə aparılan anket-sorğu blanklarında məmnunluq münasibəti ilə nəticələndi.

Hesabat ili eyni zamanda müştərilərə təqdim edilən Əmanət kompaniyaları ilə yadda qaldı. Belə ki, dövr ərzində adlı «Sirlər Xəzinəsi» kompaniyası – Buta, Mücrü, Xurcun, Sandıqca, Qızıl Küpə, Xəzinə və Dəfinə kimi çeşidli, rəngarəng əmanət məhsullarının əhaliyə təqdim olunmuşdur. Sözsüz ki, bu kompaniyalar çərçivəsində müştərilər üçün istədiyi valyutada yerləşdirmə, əmanət üzrə hesablanmış faizlərin aylıq rüblük və ya müddət sonu götürülməsi və o cümlədən sərfəli faiz dərəcələri ilə əmanət yerləşdirmə imkanları üzrə seçim təqdim edir.

Hesabat ilində bankın «ticarətin maliyyələşdirilməsi» layihəsi üzrə əməliyyatları artırması və eyni zamanda beynəlxalq maliyyə institutları ilə bu istiqamətdə fəal

2009-cu ildə Müştəri depozitlərinin strukturu, (%)

əməkdaşlığı, müştərilərə daha uyğun şərtlərlə idxal-tıxac əməliyyatlarını aparmağa imkan yaratdı.

2003-cü ildən plastik kart biznesinə daxil olan TuranBank, hazırda öz müştərilərinə MasterCard (Maestro Cirrus, Master Standard, Master Gold) beynəlxalq səviyyəli plastik kartları təqdim etməkdədir. Plastik kartlarla verilən kreditlərin 30 günə qədər faizsiz olması, daha sonradan 31-120 gün ərzində illik 20%, 121 gündən etibarən illik 26% olması, plastik kart üzrə əlavə xidmətlərin (onlayn alış-veriş, ictimai-iaşə obyektlərində nağdsız hesablaşmalar, mobil telefon haqlarının ödənilməsi, kommunal xərclərin ödənilməsi, «card to card», digər valyutalara konvertasiya və s.) olması, bankın Azərbaycan kredit kartları bazarında apancı mövqeyə çıxmasına zəmin yaratmışdır.

Bundan əlavə plastik kartların istifadə imkanları daha da genişləndirilərək SMS Bildiriş xidməti müştərilərin istifadəsinə verilmişdir. «ATM SMS Notification enrollment» – «SMS məlumatlandırma» xidmətindən istifadə ATM-də, POS-terminalda və internet vasitəsi ilə aparılan əməliyyatların real vaxt rejimində kart sahibinin istədiyi Azercell nömrəsinə SMS şəklində məlumat göndərilməsi imkanı verir.

Sürətli pul köçürmələri sisteminin daim genişləndirilməsi bankın satış şəbəkəsi vasitəsilə əhaliyə keyfiyyətli və operativ xidmət göstərilməsinin ön bariz nümunəsidir. Belə ki, hesabat ilində bank, daha iki «Allure» və «Zolotaya Korona» sürətli pul köçürmə sistemlərinə qoşulma işlərini tamamlamışdır.

TuranBank əhaliyə həmçinin Western Union, Contact, Bistraya Poçta, Migom, Privat Money, Express Money sistemləri ilə təcili pul köçürmələri xidmətlərini təqdim edir.

Kredit Siyasəti

Bankın düzgün kredit siyasətinin və apardığı fəal kredit əməliyyatlarının nəticəsi olaraq kredit portfeli ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 11,0 mln manat artaraq 76,5 mln manat təşkil etmişdir. Bankın kreditləşmə fəaliyyətinin əsas məqsədi minimal risklər çərçivəsində və likvidliyin zəruri səviyyədə saxlanması şərtlə pul vəsaitlərinin səmərəli yerləşdirilməsindən və maksimal gəlir əldə edilməsindən ibarətdir. Bu siyasətin nəticəsi olaraq kreditlərin məbləği və müddələri, növləri, regionlar, bir müştəri və ya müştəri qrupları, habelə iqtisadiyyatın sahələri üzrə yerləşdirilməsi baxımından yaxşı tarazlaşdırılmaqla keyfiyyətli və diversifikasiyalı kredit portfeli formalaşdırılmışdır. «TuranBank» ASC 2009-cu ildə də fiziki və hüquqi şəxsləri müxtəlif növü kreditlərlə təmin etmiş və bu istiqamətdə görülən işlərin nəticəsində həm biznes, həm də istehlak kreditlərinin çeşidi daha da artırılmışdır. Bankın kredit portfeli fiziki şəxslərə və iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən korporativ müştərilərə verilmiş kreditlərdən ibarətdir.

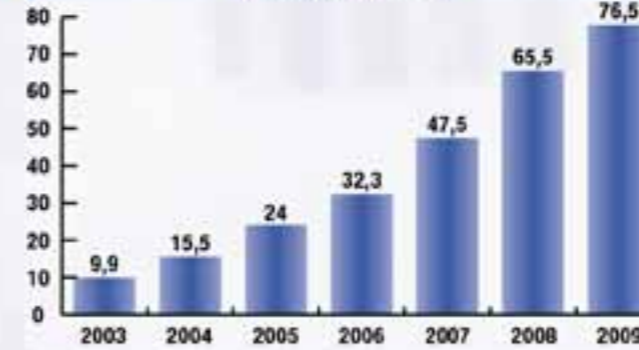
Bankın kreditləşmə fəaliyyətində biznes kreditləşməsi, xüsusi ilə kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin kreditləşməsi mühüm yer tutur və 2009 – cu ildə bu

istiqamətdə nəzərəcarpacaq artım əldə olunmuşdur. Bank biznes kreditlərini həm özünün, həm də müxtəlif yerli və beynəlxalq maliyyə təşkilatlarından cəlb etdiyi vəsaitlər hesabına verir.

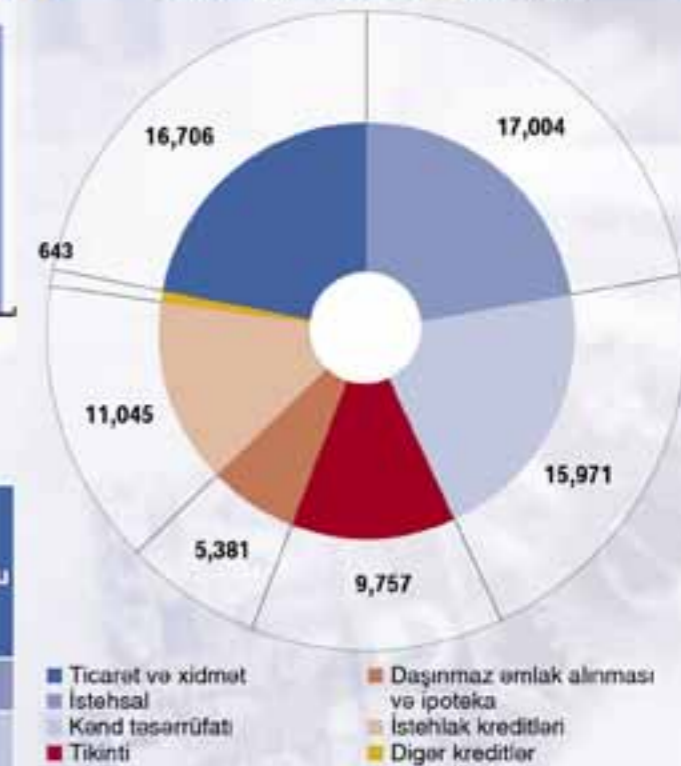
Ümumiyyətlə 2009-cu ildə kredit qoyuluşlarının sahə strukturu iqtisadiyyatın istehsal, emal, kənd təsərrüfatı, tikinti, ticarət və xidmət sahələrinə kreditlərin verilməsi ilə səciyyəvi olmuşdur.

Bankımız biznes kreditləşməsi sahəsində həm yerli, həm də beynəlxalq maliyyə təşkilatları ilə sıx əməkdaşlıq edir. 2007-ci ilədək «Dağ və yüksək dağlıq ərazilərin inkişaf etdirilməsi», «Kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı», «İpoteka kreditləşməsi» proqramlarında iştirak edən bankımız 2007-ci ildən Dünya Bankının və Kənd Təsərrüfatının İnkişafı üzrə Beynəlxalq Fondun «İl kənd təsərrüfatının inkişafı və kreditləşdirilməsi» və «Şimal-Şərq İnkişaf» layihələrinə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyinin vəsaitləri hesabına «Aqrar Sektorun İnkişafı» layihələrinə qoşulmuş, eyni zamanda İslam İnkişaf Korporasiyası tərəfindən bankımıza

Kredit Portfelinin illər üzrə artım dinamikası, (mln manatla)

Müştərilərə verilmiş kreditlərin iqtisadiyyatın sahələri üzrə bölgüsü, (mln AZN)

Kreditin növü	Kredit qoyuluşu (mln AZN)	Ehtiyat (mln AZN)	Xalis kredit qoyuluşu (mln AZN)
Korporativ kreditlər	43 938	1 316	42 622
Sahibkar fiziki şəxslər	17 372	482	16 890
Fiziki şəxslər (istehlak kreditləri)	11 761	652	11 109
İpoteka kreditləri	5 625	383	5 242
Digər kreditlər	823	180	643
CƏMI:	79 519	3 013	76 506

S/N	İqtisadi sektor	Kredit məbləği (mln manatla)	Kredit portfelində xüsusi çəkisi
1	Ticarət və xidmət	16,706	22%
2	İstehsal	17,004	22%
3	Kənd təsərrüfatı	15,971	21%
4	Tikinti	9,757	13%
5	Daşınmaz əmlak alınması və ipoteka	5,381	7%
6	İstehlak kreditləri	11,045	14%
7	Digər kreditlər	643	1%
CƏMI:		76,506	100%

1,0 mln ABŞ dolları məbləğində kredit xətti açılmışdır.

«Dağ və Yüksək Dağlıq Ərazilərin İnkişaf Etdirilməsi» Proqramı çərçivəsində 2004-cü ildən ötən müddət ərzində Bank tərəfindən layihənin əhatə etdiyi rayonlarda (Quba, Qəbələ, Daşkəsən, Gədəbəy, İsmayilli, Lerik) 93 sahibkarlıq subyektlərinin layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 0,82 mln manat məbləğində kredit verilmişdir. 2009-cu ilin sonuna layihə üzrə kredit qoyuluşu 0,29 mln manat, əsas və faiz borcu üzrə yığım səviyyəsi isə 100% təşkil etmişdir.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, bankımız 2007-ci ilin iyul ayından Kənd Təsərrüfatının İnkişafı üzrə Beynəlxalq Fondun «Şimal-Şərq İnkişaf» layihəsinə qoşulmuşdur. Layihənin əsas məqsədi Azərbaycanın şimal-şərq rayonlarında – Abşeron, Xızı, Siyəzən və Dəvəçi rayonlarında kənd təsərrüfatı sahəsində fəaliyyət göstərən kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin maliyyələşdirilməsindən, kiçik və orta sahibkarlıq subyektlərinin məhsullarının emalı və satışının təşkili, bu qurumların təsərrüfat fəaliyyəti üçün mövsümü istehsal vasitələrinin alınması, emal avadanlıqları və nəqliyyat vasitəsi ilə təchiz edilməsindən ibarətdir. Bank tərəfindən bu layihə çərçivəsində 33 sahibkarlıq subyektlərinin layihəsinin

S/N	Kredit portfelinin təminat növləri üzrə bölgüsü	Məbləğ (min manatla)	Portfelde xüsusi çəki
1	dəşinməz əmlakla təminat olunmuş kreditlər	46 940	61%
2	zəminliklə təminat olunmuş kreditlər	1 750	2%
3	qiymətli kağızlarla təminat olunmuş kreditlər	2 105	3%
4	avadanlıqlarla təminat olunmuş kreditlər	101	0,1%
5	qiymətli metallarla təminat olunmuş kreditlər	2 094	3%
6	nəqliyyat vasitələri ilə təminat olunmuş kreditlər	7 609	10%
7	depozitlə təminat olunmuş kreditlər	3 869	5%
8	girovsuz kreditlər	12 038	16%
YEKUN CƏMI:		76 506	100%

maliyyələşdirilməsinə 0,63 mln manat məbləğində kredit verilmişdir və növbəti 2010-cu ildə bu layihə çərçivəsində kreditləşmənin daha da gücləndirilməsi nəzərdə tutulur.

Bankımız 2007-ci ildən Dünya Bankının «İl kənd təsərrüfatının inkişafı və kreditləşdirilməsi» layihəsi çərçivəsində agent bank kimi çıxış edir. Layihənin əsas məqsədi Azərbaycan respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalı sahəsində fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektlərinin investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsindən ibarətdir. Bank tərəfindən indiyədək bu layihə çərçivəsində 18 rayon üzrə 33 sahibkarlıq subyektlərinin layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 5 mln ABŞ dolları məbləğində kredit verilmişdir və növbəti 2010-cu ildə bu layihə çərçivəsində aktiv kreditləşmənin aparılması nəzərdə tutulur.

Bankımızın uzun müddətdir ki, (2002-ci ildən) six əməkdaşlıq etdiyi yerli maliyyə təşkilatlarından biri də Sahibkarlığa Kömək Milli Fondudur. Bu müddət ərzində «TuranBank» ASC tərəfindən bu fondun vəsaitləri hesabına 22 şəhər və rayon üzrə 254 sahibkarlıq subyektlərinin (o cümlədən mikrokreditlər – 157 halda) layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 18,5 mln manat məbləğində (o cümlədən mikrokreditlər – 0,15 mln manat) güzəştli kredit verilmişdir. Maliyyələşdirilmiş layihələrin 80%-i regionların payına düşməklə kənd təsərrüfatı və istehsal yönümlü layihələrin xüsusi çəkisi 88% təşkil edir. 2009-cu ilin sonuna Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun vəsaitləri hesabına

kredit qoyuluşu 15,4 mln manat, bankın kredit portfelinə xüsusi çəkisi isə 20,1% təşkil etmişdir.

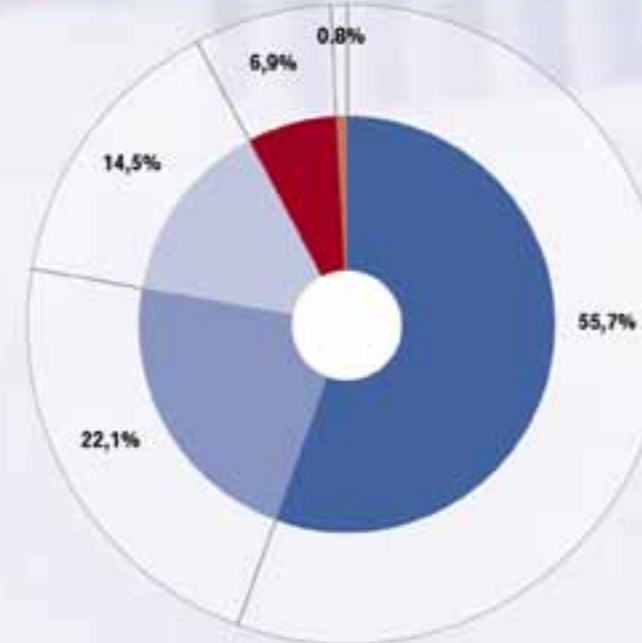
Bankımız həmçinin «Aqrar Sektorun İnkişafı» Layihəsi çərçivəsində Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Kənd Təsərrüfatı Kreditləri üzrə Dövlət Agentliyinin vəsaitləri hesabına kreditlərin verilməsində agent bank kimi çıxış etməyə başlamış ilk banklardan biri olmuşdur. «TuranBank» ASC tərəfindən bu layihə çərçivəsində 15 rayon üzrə heyvandarlıq, istehsal və emal sahəsində fəaliyyət göstərən 25 sahibkarlıq subyektlərinin layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 2,9 mln manat məbləğində güzəştli kredit verilmişdir.

Bankımızın six əməkdaşlıq etdiyi beynəlxalq maliyyə təşkilatlarından biri də İslam İnkişaf Korporasiyasıdır. 2007-ci ildə İslam İnkişaf Korporasiyası tərəfindən bankımıza 1,0 mln ABŞ dolları məbləğində kredit xətti açılmışdır. Açılmış kredit xətti çərçivəsində «TuranBank» ASC tərəfindən nəşriyyat və istehsal sahəsində fəaliyyət göstərən 2 sahibkarlıq subyektlərinin layihəsinin maliyyələşdirilməsinə 1,0 mln ABŞ dolları məbləğində uzunmüddətli kredit verilmişdir.

Bankımızın kreditləşmə sahəsində önəm verdiyi sahələrdən biri də ipoteka kreditləşməsidir. İpoteka kreditləşməsi üzrə dövlət proqramına qoşularaq Azərbaycan İpoteka Fondunun vəsaitləri hesabına kreditlərin verilməsində agent bank kimi iştirak edən bankımız bu layihə üzrə 4,12 mln manat məbləğində kredit

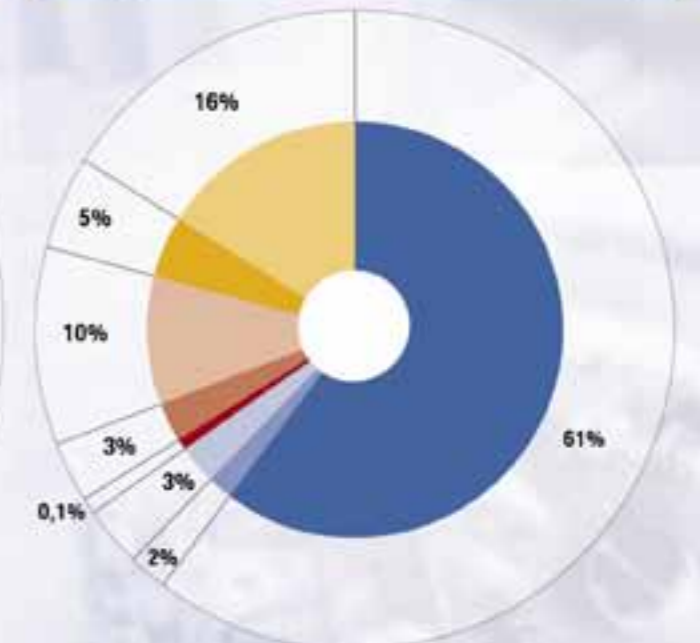
S/N	Göstəricinin adı	Məbləğ (min manatla)	Portfelde xüsusi çəki
1	İstifadə olunmamış kredit xətləri	8,1	10,6%
2	Müddəti uzadılmış kreditlər	5,6	7,3%
3	Banka aidiyyəti olan şəxslərə verilmiş kreditlər	9,9	12,9%

Kredit portfelinin borcalanlar üzrə bölgüsü, %

■ Korporativ kreditləri
■ Sahibkar fiziki şəxslər
■ Fiziki şəxslər
■ İpoteka kreditləri
■ Digər

Kredit portfelinin təminat növləri üzrə bölgüsü, %

■ Dəşinmiş əmlakla təminat olunmuş kreditlər
■ Zəminliklə təminat olunmuş kreditlər
■ Qiymətli kağızlarla təminat olunmuş kreditlər
■ Avadanlıqlarla təminat olunmuş kreditlər
■ Qiymətli metallarla təminat olunmuş kreditlər
■ Nəqliyyat vasitələri ilə təminat olunmuş kreditlər
■ Depozitlə təminat olunmuş kreditlər
■ Girosuz kreditlər

vermiş və 2009-cu ilin sonuna kredit qoyuluşu 3,9 mln manat təşkil edir.

Kredit əməliyyatları üzrə faiz gəlirləri bank üzrə ümumi gəlirlərin tərkibində əhəmiyyətli paya malik olmaqla ildən – ilə dinamik artım tempi istiqamətində artmaqdadır.

2009-cu ildə kreditlər üzrə faiz gəlirləri 2008-ci ilə müqayisədə 0,4 mln manat artaraq 10,5 mln manat olmuşdur ki, bu da bank üzrə ümumi gəlirlərin 86,7%-ni təşkil etmişdir.

Bankda kreditlər üzrə ehtimal olunan itkilər üçün yaradılan ehtiyatlar 2008-ci ilə müqayisədə 1,0 mln manat artaraq 3,0 mln manat təşkil etmişdir.

Kredit portfelinin müddətlər üzrə bölgüsü aşağıdakı kimi olmuşdur:

- 1 ayadək** – 5,8 mln manat və ya portfelin 7,6%-i
- 1 aydan 6 ayadək** – 21,0 mln manat və ya portfelin 27,5%-i
- 6 aydan 1 ilədək** – 12,7 mln manat və ya portfelin 16,6%-i
- 1 ildən yuxarı** – 37,0 mln manat və ya portfelin 48,3%-i

Kredit portfelinin təminatında ayrı – ayrı əmlak növləri üzrə cəmləşmə meyllərinin və bununla da hər hansı sektordan asılılığın qarşısının alınması üçün mütəmadi olaraq müvafiq diversifikasiya aparılır.

Göründüyü kimi bankın kreditləşmə fəaliyyəti sahəsində mövqeləri ildən-ile güclənir və strateji plana, habelə qarşıya qoyulan hədəflərə uyğun olaraq bu fəaliyyətin növbəti illərdə daha da aktivləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

Mikro- maliyyələşdirmə

Hesabat ilində universal bank modulu əsasında fəaliyyətini davam etdirən TuranBank, bazar segmentləşdirilməsində mikromaliyyə sferasına xüsusi önəm verir.

Bankda əsas fəaliyyət istiqaməti sayılan kreditləşdirmə, artıq hesabat ilindən başlayaraq tərkibinə mikromaliyyə sahəsini də daxil etmişdir. Bu sahənin inkişafı nöqtəyi-nəzərindən bank, hesabat ilində «mikrokredit» məhsulu yaratmışdır ki, bu da beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq mikrokreditlərə 30 000 manatadək olan kreditlər aid edilir.

Hesabat ilində ən yadda qalan hadisələrdən biri də «TuranBank»-in Beynəlxalq Mikromaliyyə konfranslarında aktiv iştirakıdır. Bu konfranslardan əlamətdar sayılanları bankın nümayəndə heyətinin Serbiyanın paytaxtı olan Belqrad şəhərində keçirilən 12-ci Mikromaliyyəlaşdirmə konfransında iştirak etməsidir. Konfransda bir sıra beynəlxalq və yerli mikromaliyyəlaşdirmə institutları ilə məhsuldar danışıqlar aparılmış və əməkdaşlıq istiqamətində ilkin razılıqlar əldə olunmuşdur.

Mikromaliyyəlaşdirmə biznesini daha da genişləndirmək məqsədilə yeni «Mikromaliyyəlaşdirmə ixtisaslı» Yasamal filialı yaradılmışdır ki, bu da gələcəkdə əhalinin azgəlirli qrupuna daha münasib və sərfəli şərtlərlə maliyyələşmə imkanları verilməsinə imkan yaratmışdır.

Plastik kartlar

TuranBank kart biznesi sahəsinə böyük önəm verməkdədir. Nağdsız hesablaşmaların inkişaf etdirilməsinin ümumi iqtisadi əhəmiyyəti bankın bu sahədə fəaliyyətində əsas stimulyerici amillərdən biridir.

2009-cu il TuranBank üçün bank kart biznesi sahəsində uğurlu oldu. Bankımız çip kartların istehsalı ilə bağlı «MasterCard International» beynəlxalq ödəniş sistemində sertifikatı keçdi, müştərilər üçün EURO kart hesabının açılması mümkün oldu, «ATM SMS Notification enrollment («SMS məlumatlandırma») xidməti müştərilərin istifadəsinə verildi.

TuranBank 2003-cü ildən plastik kart məhsullarını bazarda reallaşdırmağa başlamış və hər il öz kart məhsullarını genişləndirmək istiqamətində müsbət tendensiya ilə fəaliyyət göstərir. 2009-cu ildə kart istehsalı 2008-ci ilə müqayisədə 74% artmış, 9 ATM üzrə ümumi dövriyyə 6 669 551 manat, kart xidməti üçün bank komissiyonu 112 204 manat təşkil etmişdir.

Bankomat şəbəkəsi Bakı, Gəncə, Sumqayıt şəhərlərini əhatə edir. 2010-cu ildə Tovuz, Ağstafa və Zaqatala rayonlarında mövcud olan filiallara bankomat yerləşdirilməsi nəzərdə tutulur. «MasterCard International» beynəlxalq ödəniş sisteminin üzvü olan bankımız əhəliyyə CirrusMaestro, MC Standard, MC Gold bank kartlarını təqdim edir.

Hesabat ilində plastik kartlar vasitəsilə kommunal xidmətlərin, mobil telefon, internet provayder xidmətlərinin ödənilməsi, onlayn alış-veriş və «Card to Card» əməliyyatları intensiv şəkildə artmışdır. TuranBank ekvivalent şəbəkəsini də inkişaf etdirir. Hazırda 73 POS-terminal istifadəyə verilmişdir ki, bu da ticarət-xidmət obyektlərində, iri mağazalarda, işə obyektlərində kartlardan istifadə üçün şərait yaratmışdır.

Növbəti hesabat ilində məqsədimiz plastik kartlarla bağlı bir sıra layihələrin həyata keçirilməsi, «PayPoint» sisteminin quraşdırılması, VISA International Beynəlxalq ödəniş sistemində üzv olmaqdır.

Sahələr	Verilmiş Kredit məbləği (AZN)		Fərq %
	2008	2009	
Kənd təsərrüfatı	4 463 980	6 762 227	33,99
İstehsal	595 500	893 124	33,32
Ticarət	3 253 487	5 291 725	38,52
Xidmət	743 500	1 403 481	47,02
Digər	1 523 620	1 080 182	-41,05
Cəmi	10 580 087	15 430 740	31,43

Xidmət Şəbəkəsi

Bankın sabit inkişafını şərtləndirən əsas amillərdən biri də xidmət şəbəkəsinin coğrafi genişliyidir. Hesabat ili ərzində bankın xidmət şəbəkəsi 11 filial, 8 nümayəndə və 21 mübadilə şöbəsinə ibarət olub.

Ümumiyyətlə xidmət şəbəkəsinin genişləndirilməsi «TuranBank»-in əsas prioritet kurslarından biridir. Xidmət şəbəkəsinin hərtərəfli inkişafı yalnız bölgələrdə təmsil olunması və bankın ərazi bölmələrinin sayının artırılması deyil, həm də mövcud strukturların səmərəliliyinin artırılmasını nəzərdə tutur. Bu istiqamətdə TuranBank daim öz xidmət şəbəkəsinin potensialını artırır, fəaliyyətinin kəmiyyət və keyfiyyət parametrlərini daim yaxşılaşdırır. Məqsədimiz bankın öz xidmətlərini müştərilərə operativ və yüksək keyfiyyətlə çatdırmaq, müştərilərin tələblərinə istiqamətlənmək, xidmət növləri üçün yeni bazarları axtarılması, coğrafi regionun həm daxilində, həm də xaricində satış bazarlarının genişləndirilməsi üçün inkişaf etmiş daha geniş xidmət şəbəkəsinin qurulmasıdır.

Bankın xidmət şəbəkəsinə daxil olan filial, nümayəndə və valyuta mübadilə şöbələrinin yerləşmə coğrafiyası da özünəməxsusluğu ilə seçilir. Belə ki, filialların 6-sı Bakı şəhərində, 5-i isə Gəncə, Sumqayıt, Tovuz, Ağstafa və Zaqatala şəhərlərində yerləşir. Hesabat ilində Səhmdarların Ümumi Yığıncağında «Filialların və şöbələrin inkişaf strategiyası» təsdiq edilmiş, bütün filialların vahid korporativ

standartlara uyğunlaşdırılması və maddi-texniki bazalarının gücləndirilməsi qərara alınmışdır. Standartlaşdırma prosesi 2009-cu ildə başlanmış və 2010-cu il ərzində də davam etdiriləcəkdir. Bu proses nəticəsində standartlaşdırılmış filiallara Tovuz və Nur filiallarını aid etmək olar.

Paralel olaraq filialların idarəetmə proseslərində və satış mexanizmlərində, xüsusən də nəzarət sahəsində dəyişikliklər həyata keçirilir.

Ölkə rəhbərliyinin həyata keçirdiyi regionların sosial-iqtisadi inkişafı proqramına dəstək olaraq 2010-cu il ərzində Respublikanın şimal və cənub bölgələrində filialların açılması nəzərdə tutulur.

Xidmət şəbəkəsinin genişləndirməklə, Bank aşağıda sadalanan hədəflərə çatmağı planlaşdırır.

- Regional müştəri bazasını genişləndirmək
- Müştəriyə yaxın olmaqla, ona operativ və keyfiyyətli xidmət təklif etmək
- Fəaliyyəti bölgələrlə bağlı olan korporativ müştərilərə kompleks xidmət təklif etmək imkanını artırmaq
- Bankın sərmayə baxımından cəlbediciliyini artırmaq
- Xidmətlərin mərkəzdən regionlara desentralizasiyasını həyata keçirmək
- Regionların sosial-iqtisadi inkişaf proqramında iştirak etmək

Institutsional İnkişaf

BAŞ OFİS

AZ1073, İ.Qutqaşını küç., 85,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (12) 497 25 11/92; 510 79 11/22
Faks: +994 (12) 497 25 77; 510 80 33
e-mail: office@turanbank.az
web: http://www.turanbank.az

YASAMAL FİLİALI:

AZ1005, Nizami küç., 53,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (12) 596 06 38, 596 06 24
Faks: +994 (12) 596 26 41
e-mail: yasamalbranch@turanbank.az

BİNƏQƏDİ FİLİALI:

AZ1130, 3066-cı məh., İ.Naxçıvani küç., 11C,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (12) 436 46 08
Faks: +994 (12) 436 46 09
e-mail: binagadibranch@turanbank.az

NUR FİLİALI:

AZ1118, Q.Qarayev pr., 61,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (12) 520 10 71/72
Faks: +994 (12) 520 10 74
e-mail: nurbranch@turanbank.az

BAKİ FİLİALI:

AZ1014, Mirzəağa Əliyev küç., 245A,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel/Faks: +994 (12) 494 83 85
e-mail: bakubranh@turanbank.az

NƏSİMİ FİLİALI:

AZ1073, S.Dadaşov küç., 84/2,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel/Faks: +994 (12) 494 83 85
e-mail: nasimibranch@turanbank.az

SAHİL FİLİALI:

AZ1100, Mətbuat pr., 31,
Bakı şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (12) 439 85 02
Faks: +994 (12) 439 64 70
e-mail: sahilbranch@turanbank.az

GƏNCƏ FİLİALI:

AZ2000, Cavadxan küç., 24,
Gəncə şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (22) 55 43 85, 56 49 75
+994 (12) 418 90 76
Faks: +994 (22) 56 43 86
e-mail: ganjabranh@turanbank.az

SUMQAYIT FİLİALI:

AZ5004, 1-ci mkr., N. Nərimanov küç., 11,
Sumqayıt şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (1864) 2 22 29
Faks: +994 (12) 448 35 36
e-mail: sumgayitbranch@turanbank.az

TOVUZ FİLİALI:

AZ6000, Sabir küç., 11,
Tovuz şəh., Azərbaycan
Tel/Faks: +994 (231) 5 62 11
+994 (12) 417 62 11
e-mail: tovuzbranch@turanbank.az

AĞSTAFİ FİLİALI:

AZ0500, H. Əliyev küç., 11A,
Ağstafa şəh., Azərbaycan
Tel: +994 (244) 5 30 02, 5 35 95
+994 (12) 418 36 12
Faks: +994 (244) 5 30 02
e-mail: akhstafibranch@turanbank.az

ZAQATALA FİLİALI:

AZ6200, H. Əliyev pr.100,
Zaqatala şəh., Azərbaycan
Tel/Faks: +994 (174) 5 57 65
e-mail: zagatalabranch@turanbank.az

Bank biznesinin uğur təməli institutsional inkişaf olduğundan, TuranBank bu istiqamətinin diqqət mərkəzində saxlamağı özünün əsas hədəflərinin sırasına daxil etmişdir. Bankın «2008-2011»-ci illər üzrə qəbul etdiyi strategiya, 2008-2009-cu illəri bankda «institutsional inkişaf» illəri kimi əks etdirmiş və bu sahədə TuranBank, bank sistemində təcrübəli sayılan bank tədris qurumlarından biri, Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzi (ABTM) ilə bankda institutsional inkişafa dəstək yönündə qarşılıqlı müqavilə imzalanmışdır. «ABTM»-in ixtisaslı mütəxəssisləri «institutsional inkişaf» sahəsində bankın Əməliyyat Planları üzrə müəyyən edilmiş layihələrin, modul/sub-modulların və tədbirlərin reallaşdırılmasında bankın orta və yüksək menecmenti ilə sıx əməkdaşlıq aparmışlar. Bank, «institutsional inkişaf» istiqamətini daim prioritet sahə kimi saxlamaq məqsədilə, bankın strategiyasına müvafiq adekvat təşkilati-strukturun tərkibində Müşahidə Şurasının vertikal təbəcciliyində struktur bölmə rəhbərləri və İdarə Heyətindən ibarət Strateji Plan Qrupu (SPQ) yaratmışdır. SPQ, əsasən nəzərdə tutulmuş illik hədəflərin icrası ilə bağlı aylıq, rüblük və illik mütəmadi

toplantılar keçirir və strateji vəzifələrin icra statusu barədə müzakirələr apararaq müvafiq qərarlar qəbul edir.

2008-ci il «institutsional inkişaf» illərinin ilk ili kimi bankda bir neçə fundamental islahatların keçirilməsi ilə yadda qaldısa, 2009-cu il, həm 2008-ci il üzrə nəzərdə tutulan layihələrin davamı həm də davamlı biznes kursunun inkişafına dəstək blokuna daxil olan digər layihələrin reallaşdırılması baxımından əlamətdar il oldu. 2009-cu il üzrə Əməliyyat Planlarının tərkibinə 9 layihə – Təşkilati Struktur və Proseslərin təkmilləşdirilməsi, İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi işinin yenidən qurulması, Risklərin İdarəedilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi, Maliyyə Menecmenti işinin təkmilləşdirilməsi, İnformasiya Texnologiyaları sahəsinin təkmilləşdirilməsi, Marketing və Satış işinin təkmilləşdirilməsi, Xarici investorun cəlb olunması, Çirkli Pulların Yuyulmasına Qarşı bankdaxili tədbirlərin və Korporativ İdarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi daxil edilmişdir. Həmçinin 2009-cu il üzrə Əməliyyat Planlarının tərkibinə 32 modul, 2 sub-modul və 171 görülməli tədbir daxil edilmişdir.

Əməliyyat Planları üzrə qeyd olunan işlərin görülməsi bir sıra vacib istiqamətlərinin təkmilləşdirilməsini reallaşdırdı:

- 1 Qəbul olunmuş təşkilati strukturun adekvat kadrlarla tamamlanma işinin davam etdirilməsi
- 2 Bankdaxili hüquqi-normativ bazanın əsaslı təkmilləşdirilməsi – proseslər üzrə siyasət, qayda və təlimatların hazırlanması başa çatdırılmışdır
- 3 Daxili nəzarət sistemlərinin təkmilləşdirilməsi, müxtəlif biznes bloklar üzrə optimal nəzarət mexanizmləri tətbiq edilmişdir
- 4 Məhsul və xidmətlər, eyni zamanda funksional fəaliyyətlər üzrə Bankdaxili təlimat kitabı yaradılmışdır
 - 4.1 Plastik kartlarla əməliyyatlar üzrə qaydalar
 - 4.2 Əmanətlərlə əməliyyatlar üzrə qaydalar
 - 4.3 Bankdaxili proseslər üzrə qaydalar
 - 4.4 Xəzinədarlıq fəaliyyəti üzrə qaydalar
 - 4.5 Karguzarlıq üzrə qaydalar
 - 4.6 Satınalmalar üzrə qaydalar
 - 4.7 Sənədi Əməliyyatlar üzrə qaydalar
 - 4.8 Zəmanətlərlə əməliyyatlar üzrə qaydalar
 - 4.9 Valyuta Əməliyyatları ilə iş üzrə qaydalar
 - 4.10 Daxili Audit üzrə qaydalar
 - 4.11 Hesablaşmalar üzrə qaydalar
 - 4.12 Qiymətli kağızlarla iş üzrə qaydalar
 - 4.13 Depozit səyflərinin icarəsi üzrə qaydalar
 - 4.14 Bütçə üzrə qaydalar

- 5 İRİE sisteminin təkmilləşdirilməsi
- 6 Karyera inkişafı sistemi qurulmuşdur
- 7 Biznes-etika məəcəlləsi hazırlanaraq tətbiq edilmişdir
- 8 İşçilərin bilik və bacarıqlarının qiymətləndirilməsi istiqamətində Atestasiya keçirilmiş və ilk 10 uğur qazanan əməkdaşlar təltif edilmişlər
- 9 Bankın birbaşa rəhbər işçiləri liderlik bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı treninqlərdən keçirilmişlər
- 10 Bank işçiləri üzrə profayl təkmilləşdirilmişdir
- 11 Risklərin idarəedilməsi Sisteminin qurulması işinin təkmilləşdirilməsi
 - 11.1 Risklərin idarə edilməsi siyasəti
 - 11.2 Risk Xəritəsinin hazırlanması
 - 11.3 Fövqəladə Hallar Planının hazırlanması
 - 11.4 Problemlı kreditlərin idarə edilməsi haqqında daxili qaydalar
 - 11.5 Kreditlər üzrə monitorinqlərin aparılması daxili qaydalar
 - 11.6 Valyuta risklərinin idarə edilməsi qaydaları
 - 11.7 Faiz risklərinin idarə edilməsi qaydaları
 - 11.8 Likvidlik risklərinin idarə edilməsi qaydaları
 - 11.9 Əməliyyat risklərinin idarə edilməsi qaydaları
 - 11.10 Kredit risklərinin idarə edilməsi qaydaları

- 12 APIE sisteminin təkmilləşdirilməsi, APIK-in fəaliyyətinin aktivləşdirilməsi, limitlərin bölgüsü. Xəzinədarlıq fəaliyyətinin əsaslı aktivləşdirilməsi, likvidlik istiqamətli analitik məlumat bazasının yaradılması
- 13 Bankın kredit siyasətinin təkmilləşdirilməsi
 - 13.1 Biznes kreditlərinin verilməsi qaydaları

- 13.2 Zəmanətlərin verilməsi qaydaları
- 13.3 Potensial borcalanlara həyat sığortasının tətbiqi proseduru
- 13.4 Girov götürüləcək daşınmaz əmlakın yanğından və digər risklərdən sığortalanması proseduru
- 13.5 Girov götürüləcək nəqliyyat vasitəsinin KASKO sığortalanması proseduru
- 13.6 Problemlı kreditlərlə iş üzrə sistemli baza işinin təkmilləşdirilməsi

- 14 Maliyyə Menecmenti Sisteminin təkmilləşdirilməsi
 - 14.1 Balansın tərtibi və bağlanma qaydaları
 - 14.2 Arxiv işinin təşkili qaydaları
 - 14.3 Ezamiyyət üzrə qaydalar
 - 14.4 Maya Dəyərini hazırlanması
- 15 Marketing, satış və CRM sisteminin təkmilləşdirilməsi;
 - 15.1 Marketing Siyasətinin hazırlanması
 - 15.2 Reklam Siyasətinin hazırlanması
 - 15.3 Seqmentləşdirmə üzrə təlimatın hazırlanması
 - 15.4 Yeni Məhsulyaratma Sistemi üzrə qaydalar
 - 15.5 Müştəri reyting sistemi haqqında qaydalar
 - 15.6 Marketing Planının qurulması sistemi
 - 15.7 Müştəri profayl sisteminin qurulması

- 16 Çirkli Pulların Yuyulması və Terrorizmin Maliyyələşdirilməsinə qarşı sistemin təkmilləşdirilməsi;
 - 16.1 Çirkli Pulların Yuyulması və Terrorizmin Maliyyələşdirilməsinin qarşısının alınması istiqamətində yeni təkmil daxili qaydaların hazırlanması
 - 16.2 «Öz Müştərini Tanı» siyasətinin hazırlanması
 - 16.3 Uyğunluq mütəxəssislərinin treninqlərdən keçirilməsi
 - 16.4 ÇPY və TM qarşı bankdaxili deklarasianın qəbul olunması
 - 16.5 PATRIOT ACT sertifikatının əldə edilməsi;

- 17 İT sisteminin təkmilləşdirilməsi;
 - 17.1 Biznes Departamentlərinin İT üzrə təliminin təşkil olunması qaydaları
 - 17.2 İT sistemlərindən istifadə səlahiyyətlərinin müəyyən olunması qaydaları
 - 17.3 Əsas informasiya sistemlərinin işə salınması və dayandırılması qaydaları
 - 17.4 Sistem və proqramlara xidmət qaydaları
 - 17.5 İT üzrə yeni sistemlərin və dəyişikliklərin testləşdirilməsi və tətbiq olunması qaydaları.
 - 17.6 Help-Desk sisteminin yenidən qurulması

2009-cu il üzrə sadalanan tədbirlərin həyata keçirilməsi böyük bir qismdə bankın "instutsional inkişaf" üzrə əsaslı bazanın formalaşdırılması ilə yekunlaşdı. "Instutsional inkişaf" layihəsinin 2010-cu ildə davamı əsasən Bankın biznes hədəflərinin dəstəklənməsinə istiqamətləndirilmişdir. Bununla əlaqədar 14 moduldan ibarət tədbirlər planı hazırlanmışdır.

İslam Bankçılığı

Hələ 2008-ci ilin II-ci yarım illiyindən başlayan ümumdünya maliyyə böhranı, «İslam bankçılığı»-nın ənənəvi bankçılığa alternativ, dayanıqlı bir sistem olduğunu təsdiqlədi. Hazırda İslam bankçılığının orta illik 15% böyüməsini və qeyd olunan böhrana davamlılıq amilini nəzərə alsaq, artıq əksər ölkələrin «İslam bankçılığı»-modulunu tətbiq etmək istiqamətində fəaliyyətləri fəallaşmışdır.

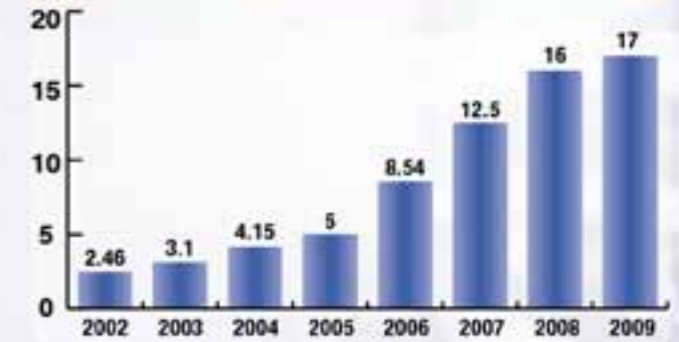
Ümumi satış kanallarının genişləndirilməsini, eyni zamanda Azərbaycanın müsəlman ölkə olmasını, həmçinin əhalinin «İslam Bankçılığı»-məhsul və xidmətlərindən məhdud və ya heç istifadə edə bilməməsi amilini nəzərə alaraq, «TuranBank», şəriət prinsipləri və mövcud bank qanunvericiliyi çərçivəsində «İslam Bankçılığı»-pəncərəsini tətbiq etməyi hədəfləmişdir. Bu sahədə bankın ilkin təcrübəsi 2008-ci ildə İCD (Özəl Sektorun İnkişafı üzrə İslam Korporasiyası, İslam İnkişaf Bank Qrupu) ilə 1 il güzəştli illərlə Murabbaha (İslam Bankçılığı Aləti) məhsulu çərçivəsində Kiçik və Orta Sahibkarlığın inkişafına istiqamətləndirilmiş kredit müqaviləsidir. Bankın işçiləri, bu məhsulun tətbiqi üzrə İCD-nin müvafiq mütəxəssisləri tərəfindən Qazaxıstan və Bankın Baş Ofisində treninqlərdən keçmişdir.

«İslam Bankçılığı»-pəncərəsinin tətbiqi üzrə ilkin işlərin görülməsi 2010-cu hesabat ilində planlaşdırılmışdır ki, bu da öz əksini həmin il üzrə Əməliyyat Planlarında tapacaqdır.

Ümumiyyətlə bankın ilkin tədbirlər planının hazırlanması, «İslam Bankçılığı» üzrə təlim-treninqlərdən keçməsi, uyğun məhsulların işlək mexanizmlərinin hazırlanması və tətbiqi kimi ümumi addımlar daxildir. Bank, öz əməkdaşlarının bu istiqamətdə təlim və treninqlərin keçməsi üçün bir sıra ixtisaslaşmış institutlarla əməkdaşlıq etməyi planlaşdırır. Bunlara İRTİ (İslam Araşdırmalar və Treninq İnstitutu, İslam İnkişaf Bankı Qrupu), BİBF (Maliyyə və Bankçılıq üzrə Bəhreyn İnstitutu) və s. aiddir.

Səhmdar Kapitalı

Səhmdar kapitalının illər üzrə artım dinamikası, (mln manatla)

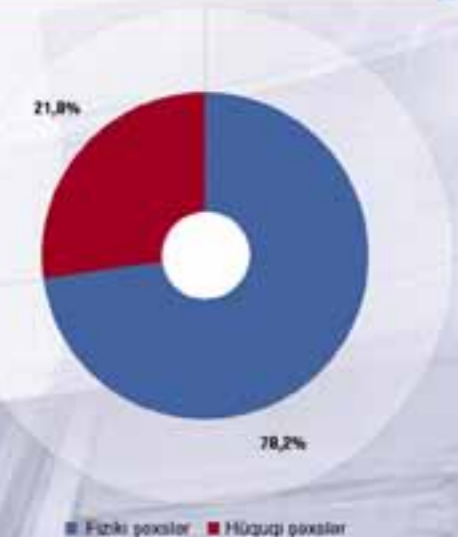

2009-cu ilin sonuna «TuranBank»-in səhmdar kapitalı 17 mln manat təşkil etmişdir ki, bu da Mərkəzi Bankın bankların nizamnamə kapitalının minimumuna olan tələbdən 7 mln manat və ya 70% artıqdır. Səmimiyyət, etibarlılıq və şəffaflıq prinsipləri üzərində qurulan münasibətlər «TuranBank»-in mövcud səhmdarlarının bankın məhsuldar artımına olan inamını artırır ki, bu da 17 illik fəaliyyət tarixində bankın səhmdar kapitalının dinamik artımına, eyni zamanda hesabat illərində səhmdar kapitalının səhmlərin əlavə emissiyası şəklində artırılmasına ayən sübutdur. Belə ki, 2008-ci ilin sonu ilə müqayisədə səhmdar kapitalının artımı 1 mln manat məbləğində Bakı Fond Birjasında səhmlərin əlavə emissiyası şəklində həyata keçirilmişdir.

2009-cu ilin sonuna bankın ümumi səhmlərinin sayı 17 000 ədəd olmaqla hər birinin nominalı 1000 manat məbləğində qiymətləndirilmişdir. Qəbul olunmuş strateji baxışın əsas məqamlarından biri də gələcək 2 il ərzində «TuranBank»-a xarici kapitalın cəlb edilməsidir. Bu istiqamətdə bankın səhmdarları tərəfindən bankın səhmdar kapitalında iştirakının əsas meyarları işlənilib hazırlanmış və təkliflər şəklində seçilmiş xarici maliyyə qurumlarına təqdim ediləcəkdir.

Hesabat ilində bankın səhmdarları 20 fiziki şəxs və 5 hüquqi şəxs olmaqla ümumilikdə 25 səhmdardan ibarətdir.

2009-cu ildə səhmdar kapitalının strukturu, (%)

Kapital Investisiyaları

Ötən illərdə olduğu kimi, 2009-cu ildə də TuranBank özünün kapital investisiyaları istiqamətində iqtisadi fəaliyyət kursunu saxlamış və biznesin bu sahəsinin mənfəətli olmasını planlaşdıraraq, gələcək illərdə bu istiqamətdə balanslı kurs saxlamağı hədəfləmişdir.

Hesabat ili ərzində TuranBank-ın kapital investisiyaları aşağıdakı kimi olmuşdur:

- «Azər-TürkBank» ASC
- «Başak İnam» Sığorta Şirkəti
- «Milli Kart» MMC Prosesinq
- «TuranLizing» MMC

«Azər-Türk Bank» ASC:

«Azər-Türk Bank» ASC 25 May 1995-ci ildə T.C. Ziraat Bankası və Azərbaycan Respublikası Səhmdar Kommersiya Aqrar-Sənaye Bankı tərəfindən təsis edilmiş və Azərbaycan Respublikası Milli Bankının 29 İyun 1995-ci il tarixli, 234 sayılı lisenziyası ilə 11 İyul 1995-ci il tarixdə fəaliyyətə başlamışdır.

«Azər-Türk Bank» ASC-nin hesabat ilinin sonuna nizamnamə kapitalı 10 mln manat təşkil etmişdir. Bankın səhmdarları sırasına T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (46% səhmlərə sahib), «Aqrarkredit» Bank olmayan Kredit Təşkilatı (46% səhmlərə sahib), Ziraat Bank International AG Frankfurt, Almaniya (4% səhmlərə sahib) və «TuranBank» ASC (4% səhmlərə sahib) daxildir.

«Başak İnam» Sığorta Şirkəti:

«Başak İnam» Birgə Sığorta Şirkəti 9 Avqust 1996-cı ildə Maliyyə Nazirliyinin müvafiq sığorta fəaliyyəti əsasında verdiyi lisenziya ilə fəaliyyətə başlamışdır.

«Başak İnam» Birgə Sığorta Şirkətinin hesabat ilinin sonuna nizamnamə kapitalı 1 mln manat təşkil etmişdir. Şirkətin səhmdarları sırasına Türkiyənin «Başak GroupAma» A.Ş., «TuranBank» ASC (15% səhmlərə sahib), qalan səhmlərin sahibləri isə «Azər-Türk Bank» ASC, «Aqrarkredit» Bank Olmayan Kredit Təşkilatı və fiziki şəxslərdir.

«Başak İnam» Birgə Sığorta Şirkəti, Azərbaycan sığorta bazarının liderləri sırasında ön yerlərdən birini tutur.

«MilliKart» MMC Prosesinq Mərkəzi (AYİB):

«MilliKart» MMC Prosesinq Mərkəzi Azərbaycan plastik kart bazarında Azərbaycan Beynəlxalq Bankı-nın törəmə qurumu olan «AzəriCard» MMC-yə alternativ bir Prosesinq Mərkəzi olaraq yaradılmış və əsas fəaliyyəti,

plastik kartlar vasitəsilə aparılan əməliyyatların dövryyəsinin sürətlə artdığı bir şəraitdə, müasir Prosesinq Mərkəzi kimi bank kartlarının hazırlanması, dövryyəyə buraxılması və onlar üzrə aparılan hesablaşmalarla əlaqədar xidmətlərin yerinə yetirilməsindən ibarətdir. Mərkəz, 1 İyun 2006-cı il tarixində 18 yerli bank tərəfindən – AtaBank, AzərəmiryolBank, StandardBank, Bank Respublika, AzərTürkBank, Bank of Baku, Azərbaycan Sənaye Bankı, DebutBank, ƏmrahBank, XalqBank, Kredobank, Access Bank, ParaBank, RabitəBank, ZaminBank, o cümlədən TuranBank (3% səhmlərə sahib) – ödənilmiş 4 mln manat nizamnamə kapitalı ilə yaradılmışdır.

11 Sentyabr 2006-cı il tarixində «MilliKart» MMC, Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində Dövlət qeydiyyatından keçmişdir. «MilliKart» MMC-də 13 bank xidmət olunmaqdadır. Həmin banklar tərəfindən 80 000-dən artıq ödəniş kartları emissiya edilmiş, 200-dən artıq bankomat 2 200-dən artıq POS-terminal quraşdırılmışdır.

2008-ci ildə əlamətdar hadisələrdən biri də «AYİB»-in «MilliKart» MMC Prosesinq Mərkəzinin səhmdar kapitalı strukturuna daxil olması istiqamətində apardığı fəaliyyət olmuşdur. Hesabat ilində AYİB tərəfindən Mərkəzin səhmdar kapitalında 12%-lik iştirak payının 2009-cu ilin 2-ci yarımilində tamamlanması razılığı əldə olunmuşdur.

«TuranLizing» MMC:

Bank əməliyyatlarının sürətli artımına paralel olaraq lizing əməliyyatlarının da sürətli artımı ilə belə müştəriyə olmaqdadır. Bu sahədə potensial biznes imkanlarının mövcudluğunu nəzərə alaraq, TuranBank 2006-cı ildə Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının (BMK), İsveçrənin İqtisadi Məsələlər üzrə Dövlət Katibliyi (SECO) ilə Azərbaycanda Lizingin İnkişafı Layihəsi üzrə həyata keçirdiyi proqram çərçivəsində bankın lizing törəmə qurumunun yaradılması istiqamətində qarşılıqlı anlaşma memorandumu imzalamışdır.

BMK tərəfindən göstərilən texniki yardımın nəticəsi olaraq, 21 Avqust 2006-cı ildə 100% səhmləri TuranBanka aid olan «TuranLizing» MMC dövlət qeydiyyatından keçərək təsis edilmişdir.

Lizing fəaliyyətinin genişləndirilməsi və bir sıra potensial layihələrin reallaşdırılması məqsədilə, ABŞ-ın Exim Bank, İsveçrənin BCP Bankı, Rusiyanın RosselkhozBank və eyni zamanda Belarusiyanın lider banklarından olan «BelAqropromBank»-la məhsuldar danışıqlar aparılmış və gələcək fəaliyyətin prioritet istiqamətləri müəyyənləşdirilmişdir.

Korporativ İdarəetmə

Effektiv korporativ idarəetmə sisteminin yaradılması bizim fəaliyyətimizin əsas istiqamətlərindən biridir.

2007-ci ildən başlayaraq, TuranBank intitsional inkişafının tərkib hissəsi kimi Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının «Banklarda Korporativ İdarəetmə Standartlarının Tətbiqi Qaydaları», Bazel Komitəsinin «Kredit təşkilatlarında korporativ idarəetmənin təkmilləşdirilməsi» tövsiyələrinə uyğun olaraq və beynəlxalq korporativ idarəetmə təcrübəsi nəzərə alınaraq, korporativ idarəetmə sisteminin yaradılması və tətbiqi işinə başlanılmışdır.

Bankın korporativ idarəetmə sahəsində atılmış mühüm addımlardan biri də 2009-cu ilin may ayında «Biznes Etikası və Korporativ Davranış» Məcəlləsinin hazırlanmasıdır.

Bankda beynəlxalq korporativ idarəetmə standartlarının qabaqcıl təcrübəsinin tətbiqi edilməsi sayının nəticəsi kimi 5 İyun 2009-cu il tarixində Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının Azərbaycan Korporativ İdarəetmə Layihəsinin 2-ci fazasına qoşulmasıdır. Elə həmin aydan başlayaraq IFC-nin ekspertləri tərəfindən TuranBankın menecmenti və struktur bölmələri ilə müsahibələr aparmış korporativ idarəetmənin qabaqcıl təcrübəsinin bankda tətbiqi edilmə mərhələləri və tədbirlər toplusu hazırlanmışdır. Qeyd edək ki, 2 illik layihə çərçivəsində Bankın müxtəlif sahələrində aşağıdakı tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur:

- Korporativ İdarəetmə Məcəlləsinin hazırlanması
- Korporativ Katib vəzifəsinin yaradılması və həmin şəxs üçün təlimlərin keçirilməsi
- Məraqlərin Toqquşması və Aidiyyəti Şəxslərlə Əqdlərə

dair Siyasətin hazırlanması

- Risklərin İdarəedilməsinə dair məsləhətlərin verilməsi
- Məlumatların açıqlanmasına dair Siyasətin hazırlanması və bu sahədə təcrübələrin təkmilləşdirilməsi
- Fəaliyyətin davamlılığına dair Siyasətin hazırlanması
- Dividend siyasətinin hazırlanması

Bundan əlavə, Bankın tədbirlər planında Səhmdarların Ümumi Yığıncağının Əsasnaməsinə düzəlişlərin edilməsi, Səhmdarların Ümumi Yığıncağı fəaliyyətinin qabaqcıl təcrübələrə yaxınlaşdırılması üçün tədbirlərin görülməsi, Müşahidə Şurasının fəaliyyətinin qabaqcıl təcrübələrə yaxınlaşdırılması üçün tədbirlərin görülməsi, İdarə Heyətinin fəaliyyətini qabaqcıl təcrübələrə yaxınlaşdırılması üçün tövsiyələrin verilməsi, Daxili Komitələrin fəaliyyətinə dair məsləhətlərin verilməsi və digər bu kimi tədbirlər nəzərdə tutulmuşdur.

2010-cu ildən etibarən icrası nəzərdə tutulan tədbirlər planının reallaşdırılması 2010-cu ilin, bu nöqtəyi nəzərdən bank üçün gərgin və intensiv tədbirlər ili olacağı deməyə imkan verir.

TuranBank öz müştəriləri və səhmdarlarının ona olan inamını daha da artırmaq məqsədilə, IFC-lə qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində qabaqcıl Korporativ İdarəetmə standartlarının ən ali səviyyədə tətbiqini hədəfləmişdir. Bu istiqamətin bir hissəsi kimi, bankın orta səviyyəli menecmenti, filial direktorları, kredit mütəxəssisləri və bankın korporativ katibi üçün paritik məşğələlərin keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Risk Menecment

Global böhran xüsusən ötən ilin sonuncu və cari ilin birinci rübündə Azərbaycan iqtisadiyyatının da artım sürətinə təsir etmiş, valyuta bazarında və bank sistemində müəyyən gərginlik yaratmışdır. Buna baxmayaraq, dövlətin həyata keçirdiyi uğurlu iqtisadi strategiya nəticəsində ölkə global böhranı kifayət qədər hazırlıqla qarşılamış, yaradılmış iri həcmli valyuta ehtiyatları iqtisadiyyatın yüksək maliyyə dayanıqlığını təmin etmişdir. Bu maliyyə yastığı hesabına iqtisadiyyatın likvidlik ehtiyacları vaxtında ödənilmiş, manatın məzənnəsinin və bank sisteminin sabitliyi qorunmuş, nəticədə ölkədə resessiyaya yol verilməmiş, optimal iqtisadi artım tempi qorunub saxlanılmışdır.

Eyni zamanda Mərkəzi Bank çevik pul və məzənnə siyasəti vasitəsilə makroiqtisadi sabitliyin və dayanıqlığın qorunmasında fəal iştirak etmiş, ardıcıl olaraq antiböhran tədbirlərini həyata keçirmişdir. Beləki, manatın sabitliyi əhalinin gəlirləri və yığımlarını yüksək inflyasiyadan qorumuş, istehsal sahələrində istifadə olunan idxal məhsullarının kəskin bahalaşmasının qarşısını almışdır ki, bu həm də banklar qarşısında xarici valyutada öhdəlikləri olan iqtisadi subyektləri ciddi maliyyə itkilərindən qorumuş, bankların valyutada olan xarici borc yükünün artmasının qarşısını almış və bank sektoru global iqtisadi böhranı kifayət qədər hazırlıqla, yüksək kapitallaşma, maliyyə və likvidlik ehtiyatlanması ilə qarşılamışdır. Bank nəzarəti siyasəti sistem üzrə risklərin minimallaşmasını təmin etmiş, bankların risklərlə davranma potensiallarını artırmış və sektorda güclü maliyyə immuniteti yaratmışdır.

Global iqtisadi böhranın mənfi fəsadlarından qorunmaq TuranBank ASC-nin fəaliyyətində də önəmli yerlərdən birini tutmuşdur. Beləki, bank Risklərin İdarə Edilməsini xüsusi diqqət mərkəzində saxlamışdır. Bu böhran dövründə və böhrandan sonrakı – reflyasiya dövründə də özünü əsaslı şəkildə göstərərək bankın öz fəlsəfəsinə; etibarlılıq, təhlükəsizlik, düzgünlük, şəffaflıq, yüksək keyfiyyətli xidmət, müştəri ilə tərəfdaşlıq, gəlirlilik, Azərbaycan iqtisadiyyatına xidmət, ölkə qanunlarına hörmət və rəyət və s. sadıq qalmasını təmin etmişdir. Bankda Risklərin İdarə Edilməsi işinin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində İFC, GARP və s. beynəlxalq qurumlarla, o cümlədən ABTC ilə sıx əməkdaşlıq edilmişdir.

Hal-hazırda «TuranBank» ASC-də Risklərin İdarə Edilməsi departamenti bankın bütün fəaliyyət göstərən struktur bölmələrinin fəaliyyətindən irəli gələn riskləri müəyyən etməklə, ölçməklə, nəzarət və monitoring etməklə idarə edir.

Bank biznes subyektləri arasında maliyyə vasitəçisi olduğundan, riski qəbul edərək onu idarə etmək bank biznesinin məhsulundan irəli gəldiyindən «TuranBank» ASC-də bu önəmə sadıq qalaraq standart avropa bankçılığında olduğu kimi risklərin idarə olunmasını aşağıdakı ierarxik səviyyələrdə təsnifləşdirmişdir:

a) **Strateji səviyyə:** Burada risklərin idarə edilməsi İdarə Heyəti və Müşahidə Şurası səviyyəsində aparılır.

Belə ki, bu səviyyədə risklərin idarə olunması risklərin müəyyən olunması, onların idarə edilməsi və risklərin xarakterindən, baş vermə tezliyindən, vurduğu zərərin həcmindən asılı olaraq strategiya və siyasətin hazırlanması, risklərin baş verdiyi hallarda adekvat sistemlərin yaradılması, risklərin qəbul olunan yeni idarə edilə bilən səviyyədə saxlanması üçün müəyyən alətlərin seçilməsi kimi tədbirlərin görülməsi ilə nəticələnir.

b) **Makro səviyyə:** Burada risklərin idarə edilməsi adətən bankın müxtəlif maliyyə fəaliyyəti ilə məşğul olan müxtəlif struktur vahidlərinin menecment heyəti tərəfindən təşkil edilmiş komitələr tərəfindən bankın risk strategiyasına və siyasətinə uyğun şəkildə həyata keçirilir.

c) **Mikro səviyyə:** Bu səviyyədə risklər yuxarıda qeyd olunan səviyyələr tərəfindən qoyulan limitlər çərçivəsində bankın maliyyə fəaliyyətini həyata keçirən struktur vahidləri tərəfindən idarə edilir.

Bundan başqa Bankda Risklərin İdarə Edilməsi ilə bağlı ayrı-ayrı risklərin; kredit, əməliyyat və bazar risklərinin müəyyən olunması, ölçülməsi və idarə olunması ilə bağlı prosedurlar yazılmış və risklərin idarə olunmasında müvafiq alətlər tətbiq olunmuşdur.

Hal-hazırda Bankımız Risklərin İdarə Edilməsində əvvəlki illərlə müqayisədə kifayət qədər nailiyyətlər əldə etmiş və Risklərin İdarə Edilməsini təkmilləşdirərək aşağıdakı aspektlərə uyğun şəkildə təşkil etmişdir:

I Risklərin İdarə Edilməsi strukturu

Bankda risklərin idarə olunması strukturu hertərəfli olub bankın məruz qalacağı riskləri, o cümlədən bankın fəaliyyət göstərdiyi biznes sahəsində əmələ gələcək dəyişikliklərə həssas olaraq risklərin idarə olunmasında progressiv prosedurlar və qaydalara sükənərək idarə olunur və özündə aşağıdakılar ehtiva edir:

- Risklərin müəyyən olunması, qəbul olunması, ölçülməsi, monitoring olunması, hesabatlılıq və nəzarət;
- Risklərin struktur vahidlər tərəfindən idarə edilməsini və həmin struktur vahidlərin məsuliyyətlərini;
- İnformasiyanın əməliyyat səviyyəsindən menecment səviyyəsində idarə olunmasına çevirən idarəedici informasiya sisteminin mövcudluğu;
- Sistemin və prosedurların işləməsinə və onların inkişafına meyilli dəyişməsinə təmin edən mexanizm.

II Risklərin İdarə Edilməsində bütövlülük

Bankda risklərin idarə olunması zamanı bankın çoxtərəfli fəaliyyəti ilə əlaqədar gələcəkdə məruz qala biləcəyi risklər ayrı-ayrılıqda deyil bütöv şəkildə analiz olunur ki, bu da bir riskin digər başqa bir risk törətməsinin qarşısını alınmasına, riskin nəzarət və idarə olunan səviyyədə saxlanmasına zəmin yaradır.

III Risklərin İdarə Edilməsində məsuliyyətlik

Bankda risklərin idarə edilməsində fəaliyyət göstərən struktur vahidlərin və şəxslərin hərəkətlərinin nəticələri daxili audit və risklərin monitoringi strukturu tərəfindən təftiş olunur ki, bu da onların həmin sferada yalnız olmalarına və banka zərər vurmalarının qarşısını almaq məqsədini daşıyaraq risklərin daha effektiv idarə edilməsinə səbəb olur.

IV Risklərin qiymətləndirilməsi və ölçülməsi

Risklər bankın analitik risk analiz etmək bacarığına malik risk-idarəetmə heyəti tərəfindən müxtəlif metodlar, modellər, riyazi alətlər və sistemlərin köməyi ilə ölçüləbilən səviyyəyə gətirilərək qiymətləndirilir. Qiymətləndirmə zamanı risklərin kütləsi, başvermə tezliyi, vura biləcəyi zərərin məbləği nəzərə alınaraq həmin risklər üçün xarakterik idarə etmə üsulları tətbiq olunur.

V Risklərin İdarə Edilməsində Müstəqil baxış və ya Monitoring

Risklərin idarə edilməsi fəlsəfəsinə uyğun olaraq standart bankçılıqda olduğu kimi Bankımızda riski öz üzərinə götürən tərəf-struktur vahidlə onu müəyyən edən, ölçən və qiymətləndirən struktur vahidin eyni olmamasıdır. Bu struktur müstəqil olaraq geniş səlahiyyətlərə malik olub, öz işlərinin nəticələrini qüsursuz surətdə risklərin idarə edilməsində qərarların qəbul olunması üçün İdarə Heyətinə ötürür ki, bu da risklərin lazımi səviyyədə idarə olunmasına zəmin yaradır.

VI Gözlənilməz halların planlaşdırılması

Bankda risklərin idarə edilməsi üçün mexanizm yaradılmışdır ki, bu da bankın fəaliyyətində baş verə biləcək arzuolunmaz halları əvvəlcədən müəyyən etmək və bu cür şəraitdə bütün növlərdə olan riskləri müəyyənləşdirərək vaxtında, effektiv tərzdə fəaliyyət göstərmək və bu kimi şəraitləri müntəzəm olaraq qiymətləndirmək, həmin halların bankın gələcək fəaliyyətinə arzuolunmaz təsir etmək ehtimalları planlaşdırılır. Bu da öz növbəsində risklərin qabaqcadan görülməsinə, yumşaldılmasına və idarə edilə bilən çərçivəyə saxlanmasına əvvəlcədən imkan verir.

Global iqtisadi böhranın mənfi fəsadlarına baxmayaraq «TuranBank» ASC bu kimi mənfi fəsadlardan etibarlı qorunmuş və bankın fəaliyyətinin nəticələrinin artım tempi qoruyub saxlamışdır.

Bu gün «TuranBank» ASC öz yüksək məntəqəliliyini və investisiya cəlb ediciliyini qoruyub saxlayır.

Antikrizis Menecment

2008-ci ildən başlayan global maliyyə böhranı 2009-cu ilin 1-ci rübündə öz kritik həddinə çatmışdır. Bank sektorundan başlayan böhran dünyanın əksər ölkələrində istehsalın azalması, işsizliyin artması, əhalinin gəlirlərinin azalması kimi neqativ tendensiyaya səbəb olmuşdur.

Təbii ki, global maliyyə bazasının bir hissəsi olan Azərbaycan maliyyə bazası xüsusilə, yerli banklar da bu böhrandan təsirlənmişdir. Nəzərə alsaq ki, 2008-ci ilin sonu krizisin hələ başlanğıc etapu olmuşdur, bu sahədə artıq Milli Bank tərəfindən də preventiv tədbirlər görülmüş, uçot dərəcəsi aşağı salınmış, bankların kapitallaşması prosesini sürətləndirmək məqsədi ilə mənfəətin kapitalın artınmasına yönəldilən hissəsinin üç il ərzində vergidən azad edilməsi kimi ölkədaxili maliyyə bazasının sabitliyinin təmin edilməsi və rəqabət qabiliyyətinin artırılması istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atılmışdır. Baxmayaraq ki, TuranBank-in fəaliyyətində böhranın təsiri demək olar ki, hiss edilməmişdir, gələcəkdə yarana biləcək risklərin effektiv idarə olunması və minimallaşdırılması məqsədi ilə, bank fəaliyyətinin bütün istiqamətləri yenidən monitoring edilmiş, mövcud noqsanlar və boşluqlar müəyyənləşdirilmişdir.

Kreditlərin verilməsi sahəsində də dəyişikliklər edilmiş, kredit vermə prosedurları və tələblər daha da sərtləşdirilmişdir. 2008-ci ilin sonunda yaradılan bank daxili «anti-böhran» qrupu anti-böhran tədbirlər planının hazırlanması işinə başlamışdır. Qeyd edək ki, böhranın təsirinin bankımızdan yan ötməsinin əsas səbəbi Bankın diversifikasiya olunmuş kredit əməliyyatları olmuşdur. 2009-cu ildə digər atılan mühüm addımlardan biri də kredit portfelinin diversifikasiya olunması istiqamətində tədbirlərin görülməsi və diversifikasiya strategiyasının qarşıdakı illər üçün də qorunub saxlanmasıdır.

Ümumi böhran şəraitində «anti-böhran» qrupu həmçinin, orta və uzun dövr üçün hədəflənən institusional layihələrin müasir makroiqtisadi vəziyyətə davamlılığı kontekstində stress testlərin aparılması, idarəetmədə nəzarət sistemlərinin çevik fəaliyyətinin təşkili, likvidliyin daha səmərəli idarə edilməsi, bir borcalana limitlərin azaldılması, bank aktiv və passivlərinin global və yerli makro proseslərdə ehtimal olunan dəyersizləşməsinin qarşısını alınması, kapitallaşma istiqamətli strategiyanın davam etdirilməsi və s. istiqamətli tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bankımızın qarşısında duran əsas məqsədlərdən biri post-krizis dövründə bankın bütün əməliyyatlarında meydana çıxacaq risklərin minimumlaşdırılmasıdır. Bu cür hallar xüsusilə gələcəkdə baş verə biləcək böhranlarda bankın əməliyyatlarına dəyər zərərin minimumlaşdırılması nöqtəyi-nəzərdən çox vacib əhəmiyyət kəsb edir.

Çirkli pulların yuyulması və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı görülən tədbirlər

Ötən illərdə olduğu kimi, 2009-cü ildə də TuranBank Çirkli Pulların Yuyulmasının (ÇPY) və terrorizmin maliyyələşdirilməsinin qarşısını almaq istiqamətində aktiv fəaliyyətini davam etdirmişdir. Hələ 2004-cü ildə bank tərəfindən «Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında», «Banklar haqqında» Azərbaycan Respublikası Qanunlarının, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə, Maliyyə Tədbirləri

Üzrə İşçi Qrupu – FATF-in tövsiyələrinə, Bank Nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin, «Volfsberq» prinsiplərinə əsasən ÇPY-sı və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı daxili qayda və təlimatlar işləyib hazırlanmışdır. 2009-cü ildə isə bu istiqamətdə daxili qanunvericilik, normativ hüquqi baza təkmilləşdirilmiş, müvafiq bank işçiləri ABTM tərəfindən ÇPY-ı və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı treyninq, kurs və seminarlarda mütəmadi iştirak etmişlər.

ÇPY və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı bank tərəfindən qəbul edilən mühüm sənədlər sırasında həmçinin ÇPY və terrorizmin maliyyələşdirilməsinin qarşısını almaq istiqamətində deklarasiya və «Öz Müştərini Tanı» siyasəti var. Bank tərəfindən ÇPY və terrorizmin maliyyələşdirilməsi istiqamətində qəbul edilən bütün daxili normativ hüquqi bazanın əsasını müştərilər və əməliyyatların identifikasiyası, əməliyyatlar üzrə sənədlərin saxlanılmasına dair müvafiq normativ sənədlər təşkil edir.

Qeyd edək ki, 2009-cü ildə ÇPY və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı beynəlxalq və ölkədaxili normativ hüquqi bazada baş verən dəyişiklikləri nəzərə alaraq yeni ÇPY və Terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı daxili qaydalar yenidən hazırlanmış və iyun ayında Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilmişdir. Yeni qaydalarda xüsusilə müvafiq struktur bölmələrin səlahiyyətləri, daxili nəzarət qaydaları, müştərilərin risk qrupları üzrə identifikasiyası, xüsusi diqqət yetiriləsi əməliyyatları, uyğunluq mütəxəssisinin səlahiyyət və vəzifələri, monitoring və hesabatlılıq qaydaları müəyyənləşdirilmiş və bu kimi digər əhəmiyyətli əlavə və dəyişikliklər edilmişdir. Eyni zamanda uyğunluq mütəxəssisi (compliance officer) təyin edilmişdir.

Bankda ÇPY və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı görülən tədbirlərin sırasına həmçinin «ÇPY və terrorizmin maliyyələşdirilməsinə qarşı» bankdaxili prosedür və qaydalara riayət edilməsi, müştəri əməliyyatlarının yoxlanılması və Mərkəzi Bank tərəfindən yenilənən terrorist təşkilatlarının və ölkələrinin siyahısının mütəmadi izlənilməsi prosesinin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə 6 struktur bölme rəhbərlərindən ibarət işçi qrupu yaradılmışdır.

İnformasiya Texnologiyaları

İnformasiya Texnologiyaları Bankın inkişafında ən önəmli yerlərdən birini tutur. XX əsrin ortalarından güclü inkişafa başlamış bu sahə hal hazırda günün tələbinə çevrilmişdir. İndi heç bir orta və iri həcmli müəssisəni bu sahədən kənarında təsəvvür etmək belə mümkün deyildir. «TuranBank» ASC-də də informasiya texnologiyaları sahəsinin inkişaf etdirilməsi əsas prinsiplərdən sayılır və bankın inkişafında bu sahənin çox böyük əhəmiyyətinin olması qəbul edilir.

2009-cü ildə TuranBank İnformasiya Texnologiyaları sahəsində bir çox yeniliklər etdi. Belə ki, 2009-cü ilin əvvəllərindən etibarən TuranBank «Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı» tərəfindən yaradılmış Kommunal Ödənişlərin Mərkəzləşdirilmiş İnformasiya sistemində qoşulmaqla müştərilərdən kommunal ödənişlərin yığılmasına başladı. Bundan sonra bank müştərilərə keyfiyyətli xidmət məqsədilə «Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi» ilə bank arasında elektron sənəd dövriyyəsinin təşkil edilməsi barədə kollektiv sənəd qoşuldu və Vergilər Nazirliyi və bank arasında şəhadətnamə dublikatların, müştəri hesablarına qoyulmuş sərəncamların elektron sənəd dövriyyəsi vasitəsilə icrasını təmin etdi. Bankın internet saytı Amerika Birləşmiş Ştatlarında yerləşən serverdən respublikamızda olan serverlərə köçürüldü ki, bununla da saytın daha dayanıqlı işləməsi təmin edildi. Həmçinin bankın elektron poçt sistemində dəyişikliklər edildi ki, bu da bankdaxili yazışmaların daha effektiv və sürətliliyini təmin etdi. Bank daxilində IT sistemlərinin istifadəçiləri üçün «Help Desk» xidməti proqram təminatı

yaradıldı ki, bu da sistemlərlə iş zamanı yaranan ən kiçik nasazlıqların həm qısa zaman ərzində aradan qaldırılmasını, həm də nasazlıqların təhlil edilməsi üçün informasiyanın avtomatlaşmış şəkildə yığılmasını təmin etdi. Bundan əlavə bankın «Nur» filialı yeni ofisə köçürüldü, yeni ofisin bütün sistemləri müasir standartlara uyğun şəkildə quraşdırıldı.

Filiallarda bankın informasiya sistemindən sənədlərin çap edilməsinin sürətləndirilməsi üçün «Thin Print» texnologiyası və proqram təminatı uğurla tətbiq edildi. Azercell, Bakcell və Nar Mobile operatorlarına ödənişlərin qəbul edilməsi üçün olan sistemlərə qoşulma mərkəzləşdirildi və bunun köməyi ilə hər filialda bir telefon xəttinin məşğul edilməsi aradan qaldırıldı. Bankın güclü ehtiyat mərkəzinin yaradılması üçün Azərbaycanın İnformasiya Texnologiyaları sahəsində ən qabaqcıl şirkətlərlə birgə layihə hazırlandı və bu layihənin bir hissəsi olaraq bankın Sumqayıt filialı ilə Baş ofis arasında 10 mb/san sürətli rabitə təmin edildi. Bankın müştərilərlə əlaqələrinin gücləndirilməsi, müştərilərə daha diqqətli yanaşmanın təmin edilməsi üçün «Müştəri profaylı» adlı yeni proqram təminatı yaradıldı. Həmçinin büdcənin idarə edilməsi üçün yeni proqram təminatı bankın İnformasiya Texnologiyaları Departamenti tərəfindən yaradıldı. Mis xətlərlə çəkimmiş telefonların böyük hissəsi ləğv edildi, əvəzində fiber optik kəblər vasitəsilə daha keyfiyyətli telefon rabitəsi yaradıldı.

Bank növbəti ildə də İnformasiya Texnologiyaları sahəsinə investisiyaların yatırılmasını nəzərdə tutur. Bu isə bankın müştərilərin növbəti illərdə də keyfiyyətli və təhlükəsiz xidmətlə təmin olunacağına zəmanət verir.

İnsan Resursları

Bankın Strateji Planına müvafiq olaraq İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi Strukturu, insan resurslarının inkişafı istiqamətində Əməliyyat Planlarını uğurla yerinə yetirmişdir.

Bu gün bankda İRIE sahəsi üzrə, qarşıya qoyulan əməliyyat planlarının icra vəziyyəti ilə daim maraqlanan və onların həyata keçirilməsini izləyən İRIE Komitəsi fəaliyyət göstərir.

Bu dövr ərzində, İRIE sahəsi üzrə qaydaların və prosedurların tam və müvəffəqiyyətli surətdə tətbiqini həyata keçirən, onların təkmilləşdirilməsi üzrə təhlil aparan və nəhayət bankın ümumi inkişafına təsiri istiqamətində bu sistemlərə dəyişikliklər edən İRIE Komitəsinin 16 iclası keçirilmişdir.

İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi strukturunun əsas məqsədi – bankı adekvat insan resursları ilə təmin etməklə, optimal və ədalətli kompensasiya sistemi quraraq, bankın hazırkı və gələcək uğurlarına nail olmaqdır.

2009-cu ilin əməliyyat planlarından birincisi olan, işçilərin iş fəaliyyətinin qısa tarixçəsini özdə əks etdirən İşçi Profaylı, daha da təkmilləşmiş formada tərtib edilmişdir.

Növbəti hədəf, kadrlara tələbatda keyfiyyət, komissiyat və vaxt amilini özdə birləşdirən «İnsan Resurslarının İdarə Edilməsi üzrə Planlaşma» Qaydaları olmuşdur. Bankın insan resursları ehtiyaclarını əvvəlcədən müəyyən edərək, insan resurslarına təsir edəcək daxili və xarici amillərdən qorumaq, bunlardan irəli gələn kadr axını riskinin qarşısını almaq kimi məqsədləri özdə əks etdirən İR planlaşması, bankın strategiyasına uyğun olaraq, bankın məqsədlərini,

biznes proseslərini, qarşıya qoyulan hədəflərini həyata keçirməkdə, bankı lazımı insan resursları ilə təmin etmək prinsipinə əsaslanmışdır. Bu Qaydalarda həmçinin, İRIE siyasətinə uyğun olaraq işçi ehtiyacını ilk öncə bank daxilindən təmin edilməsi istiqamətində kadrların inkişaf yolu modeli də qeyd olunmuşdur.

Bankda Korporativ davranış standartlarını özdə əks etdirən Mexfilik, Müştərilər və İşgüzar əməkdaşlar ilə əlaqələr, Bankın və digər təşkilatların heyətinə qarşı ədalət və hörmət münasibəti, Çirkli pulların yuyulması və Ümumi etik normalar kimi bölümləri özdə əks etdirən «Biznes etika və Korporativ davranış Məcəlləsi» hazırlanmışdır. Bu Məcəllə – insan resurslarının gündəlik idarəetmə təcrübəsinin bir hissəsi olan missiya, təşkilatı prinsiplər və bankın biznes dəyərləri zəminində tərtib edilmişdir.

Banka yeni işə qəbul edilən və bankda çalışan işçilərin bilik səviyyələrinin yoxlanılması məqsədi ilə «İşçilərin testdən keçirilməsi haqqında Təlimat» hazırlanmışdır. Bu Təlimata əsasən bank daxilində mövcud işçilərin attestasiyası keçirilmiş, yaxşı nəticə əldə edən işçilər sertifikatlara, yüksək nəticə əldə edən işçilər isə hədiyyə və sertifikatlara layiq görülmüşlər. Attestasiyanın keçirilməsinin əsas məqsədi, bankda çalışan işçilərin vəzifələrinə uyğunluğunu, işçilərin işlədiyi sahə üzrə karyer perspektiviyindən irəli gələrək yüksək vəzifəyə layiq olmasını, vakant vəzifələrə hazır kadrların aşkar edilməsini, təhsilə olan ehtiyaclarını müəyyən etməkdir.

Bu gün bankda çalışan əməkdaşların əksəriyyəti cavan kadrlardır. Bu da öz növbəsində kollektivin daha dinamik

və yaradıcı olmasına şərait yaradır. Bu baxımdan bankda, İnsan Resurslarının səmərəli idarə olunması istiqamətində yüksək biliyə, təcrübəyə, peşəkariyyətə malik olan insanların cəlb olunması, həmçinin onların bank daxilində inkişaf, daxili və xarici treninqlərin təşkili və s. kimi işlər həyata keçirilir. Hər il olduğu kimi bu ildə də uzunmüddətli əməkdaşlıq əlaqələrindən irəli gələrək bir neçə bank əməkdaşı Türkiyə Cumhuriyyəti, Ziraat bankının Bankaçılıq mərkəzində təhsil almışlar. Bir neçə bank əməkdaşlarının müxtəlif treninqlərdə, kurslarda, konfranslarda (məsələn, Almaniya Hökuməti tərəfindən təşkil edilən «Menecerlərin Treninqi Proqramı», Moskva şəhərində keçirilən «Virtual sistemlərin quraşdırılması və idarəedilməsi», AMMA-nın Belqrad şəhərində təşkil etdiyi «12-ci Beynəlxalq Mikromaliyyə» Konfransı, «Raiffaizen Zentralbank Österreich AG» bankının təşkilatçılığı ilə Vyana şəhərində keçirilən «Banklarda resursların səmərəli idarəedilməsi» mövzusunda seminar və s.) iştirakı təmin edilmişdir. Xarici treninqlərlə yanaşı bankdaxili treninqlərə də üstünlük verilmiş, il ərzində mütəmadi olaraq bankın struktur bölmə rəhbərləri tərəfindən bankda tətbiq edilən yeni qayda və prosedurların, yeni bank məhsullarının işçilərə aşılması istiqamətində bankın Baş Ofis və Filiallarında çalışan işçilərin birgə iştirakı ilə treninqlər təşkil edilmişdir.

Növbəti Əməliyyat Planlarından biri olan - «Məhz bu bankda karyera quraraq, irəliləmək» prinsipi ilə mövcud işçi qüvvəsini inkişaf etdirməklə, bankın və işçinin məqsədlərinin uzlaşması zəminində, yüksək vəzifələrə namizədlərin hazırlanması üçün, işçi heyətinin və struktur

bölmə rəhbərlərinin üzərinə düşən hüquq və öhdəlikləri əks etdirən «Karyera inkişaf sistemi» Qaydaları hazırlanmışdır. Bu Qaydalarda bankda çalışan işçilərin saqulu (karyera yüksəlişi) və Üfüqi (rotasiya) istiqamətdə inkişaf yolu modeli əks olunmuşdur.

Artıq 2008-ci ildən qüvvədə olan «Motivasiya sistemi haqqında» Qaydalar təkmilləşdirilərək, işçilərin banka bağlılığını möhkəmləndirən, onları daha da həvəsləndirən «Birgə sosial tədbirlərin keçirilməsi üzrə tədbirlər layihəsi» çərçivəsində bankın Baş Ofis və Filiallarında çalışan əməkdaşların iştirakı ilə geniş şəkildə korporativ tədbir təşkil olunmuşdur. Həmçinin bu ildən etibarən bank əməkdaşlarının banka qarşı loyallığını artırmaq məqsədilə rüblük olaraq «məhz bu bankda iş təcrübəsinə görə əlavə əmək haqqı» ödənilməsi qüvvəyə minmişdir.

«İşçilərin fikirləri bank üçün önəmlidir» prinsipi ilə bankdaxili «Anonim sorğu» keçirilmiş və bunun əsasında bir çox problemlər aradan qaldırılmışdır.

«İşçilərin və struktur bölmələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi» zəminində 2008-ci ilin nəticələrinə əsasən qiymətləndirmə balından asılı olaraq, karyera yüksəlişi və bank daxilində rotasiya olunmuş, filiallarda «balans məntəqəli»-nə müvafiq olaraq işçilərin baza əmək haqqlarında artımlar edilmişdir.

Bu gün «TuranBank» ASC-nin institusional məqsədlərinin həyata keçirilməsini təmin edən peşəkar və nizam-intizamli kollektiv var. Bu işə bankın kadr siyasətinin nəticəsidir.

Beynəlxalq Əməkdaşlıq

Ötən illərdə olduğu kimi 2009-cu ildə də beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi TuranBank-ın fəaliyyətinin əsas prioritet istiqamətlərindən biri olmuşdur.

Hesabat ilində TuranBank, ən uğurlu əməkdaşlıq sazişini 2009-cu ilin iyun ayında World Business Capital Inc. ilə ümumi məbləği 7.5 mln. ABŞ dolları olmaqla 10 illik müddətə imzalanmışdır. Bu layihənin məqsədi respublikamızda KOS-ın maliyyələşdirməklə onları dəstəkləməkdir.

Bankımızın növbəti uğuru 5 iyun 2009-cu il tarixində Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyasının Azərbaycan Korporativ İdarəetmə Layihəsinin 2-ci fazasına qoşulmasıdır. Layihənin məqsədi 2 il müddətində beynəlxalq korporativ idarəetmə standartlarının qabaqcıl təcrübəsinin bankda tətbiq edilməsidir.

Bankın hesabat ilində «texniki dəstək» layihəsi üzrə ABŞ-ın FSVC (Maliyyə Xidmətləri üzrə Könüllülər Korpusu) ilə 5 illik treninq, məsləhət sazişi imzalanmışdır. Layihənin məqsədi 2009-2014-cü illər ərzində risklərin idarəedilməsi, kreditlərin verilməsi, çirkli pulların yuyulmasına qarşı mübarizə, satış və marketinqin təkmilləşdirilməsi kimi sahələrdə TuranBank-a texniki yardım etməkdir.

2009-cu ildə TuranBank alman təşkilatları və maliyyə qurumları ilə əməkdaşlıq qurmaq məqsədilə Alman-Azərbaycan İqtisadi Birliyinə üzv olmuş və bu istiqamətdə bir sıra tədbirlərdə iştirak etmiş və məhsuldar görüşlər keçirmişdir.

2009-cu ilin dekabrında TuranBank Avroasiya Kənd Təsərrüfatının Kreditləşməsi təşkilatının rüblük

yığıncağına öz ofisində ev sahibliyi etmiş və bu təşkilata üzv seçilmişdir. Qeyd edək ki, təşkilatın əsas missiyası kənd təsərrüfatının maliyyələşdirilməsi sahəsində regional ölkələrin maliyyə qurumları arasında əməkdaşlıq yaratmaq və genişləndirməkdir.

Beynəlxalq maliyyə institutları ilə müxbir əlaqələri də genişləndirmiş Türkiyənin apancı maliyyə institutlarından olan ŞəkarBank, İş Bankası və Almanyanın CommerzBank AG bankında müxbir hesablar açmışdır.

TuranBank, beynəlxalq əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafında biznesin kreditləşdirilməsi ilə yanaşı, ticarətin maliyyələşdirilməsi üzrə proqramlara da önəm verməkdədir. Bu istiqamətdə TuranBankın İsveçronun BCP, Türkiyənin Ziraat Bankı və ŞəkarBank ilə mövcud əməkdaşlıqlarını xüsusi qeyd etmək lazımdır.

Bank biznesinin digər sahələrindən biri də qiymətli kağızlar bazarında fəaliyyət, istiqrazların buraxılması, sindikativ maliyyələşdirmə layihələrində iştirakdır. Bu sahədə yeni imkanları müəyyənləşdirmək məqsədi ilə TuranBank Avropa, Asiya və Amerika maliyyə bazarlarının bu sahədə tanınmış maliyyə institutları ilə əməkdaşlığı genişləndirərək, qarşıdakı ildə də 2009-cu ildə olduğu kimi konkret nəticələr əldə etmək niyyətindədir.

Yeni maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədi ilə TuranBank Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Bankı, Raiffeisen Bank, Societe Generale, BankTuranAlem və s. beynəlxalq maliyyə qurumları ilə sıx danışıqlar aparmaqdadır.

Marketinq Fəaliyyəti

Uğurlu Bank biznesinin ahəngdarlığını təmin edən əsas fəaliyyət növlərindən biri də Marketinq Fəaliyyətidir. Bankın Marketinq Fəaliyyəti Marketinq Siyasətinin Hazırlanması və dövrü Marketinq Planının hazırlanmasını, Reklam və İctimaiyyətlə Əlaqələri, Bazar araşdırmalarını, Yeni Məhsulların işlənilib hazırlanmasını, Satış kanallarının genişləndirilməsini və Segment üzrə satış strategiyasının müəyyənləşdirilməsi kimi tədbirləri əhatə edir.

2009-cu hesabat ilində bankın əsas prioritet istiqaməti əmanət məhsulu üzrə yeni konsepsiyaların işlənilib hazırlanması olmuşdur. Belə ki, konsepsiya özündə Azərbaycanın qədim inci zənginliklərinin adlarını özündə əks etdirən «Sirlər Xəzinəsi» Kampaniyasının tətbiqini şərtləndirmişdir. Kampaniya özündə yeni 7 adda rəngarəng çeşidli əmanət məhsullarını birləşdirir – Buta, Mücrü, Xurcun, Sandıqça, Qızıl Küpə, Xəzinə və Dəfinə.

Qeyd olunan yeni əmanət növlərinin əsas üstünlükləri geniş çeşidli məhsulların əhaliyə təqdim olunmasıdır. Əmanətlər 3 aydan 60 ayadək qəbul edilir və dövr üzrə bank sektorunda ən yüksək illik 25.5% gəlirliyə zəmanət verir. Eyni zamanda «Çarpaz Satış» mexanizminin tətbiqi əmanət məhsulları ilə yanaşı bankın kredit kartlarının da cazəbedici şərtlərlə müştərilərə təqdim olunmasını stimullaşdırdı. Qeyd olunan Kampaniya üzrə hesablanan faizlərin aylıq, rüblük, illik və müddət sonu götürülməsinə müvafiq əmanət məbləğinin 95%-dək kredit kartı vasitəsilə analoqu olmayan şərtlərlə limit verilməsi imkanını da özündə birləşdirir.

Hesabat ili ərzində qeyd olunan Kampaniyanın geniş təşviqat kampaniyası keçirilmiş və uğurlu nailiyyətlər əldə olunmuşdur. Təşviqat Kampaniyası əsasən televiziya, radio, qəzet, jurnal, küçə, İnternet, ATM və sair reklam növləri vasitəsilə həyata keçirilmişdir. Bu istiqamətdə əhəlinin geniş kütləsinin məlumatlandırılması Bakı şəhərində yerləşən ticarət, biznes, sağlamlıq

otel və s. kimi məkanlarda info stendlərin qurulması və məlumatverici bukletlərin əhaliyə çatdırılması olmuşdur.

Bankın satış şəbəkəsi işinin gücləndirilməsi məqsədilə filiallarda və yol kənarlarında müxtəlif reklam plakatları yerləşdirilmiş, müxtəlif məhsulların buklet və digər çap məhsulları ilə təmin olunmuşdur. Bundan başqa ümumbank təşviqat kampaniyasının regional satış şəbəkəsi ilə yayılması istiqamətində Tovuz, Ağstafa, Gəncə və Zaqatala şəhərlərində televiziya vasitəsilə bankın reklam çarxları nümayiş etdirilmiş və eyni zamanda ünvanlı promomateriallar və bayram təbrikləmələri təqdim edilmişdir.

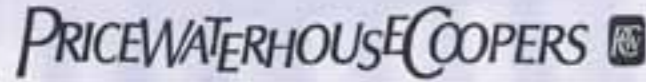
Marketinq Fəaliyyətinin bankda məqsədyönlü və məhsuldar iş mexanizminin tətbiqi istiqamətində 2009-cu hesabat ilində təcrübəli, təşəbbüskar və yaradıcı əməkdaşlardan ibarət bankdaxili Məhsulyaratma Qrupu yaradılmışdır.

Əsaslı tədbirlər sırasına həmçinin hesabat ili ərzində Marketinq Siyasətinin və Planının hazırlanması, Reklam haqqında bankdaxili Qaydalar, Müştəri Segmentasiyası üzrə bankdaxili təlimat, Məhsulyaratma Qaydaları, Bazar araşdırmaları üzrə bankdaxili təlimat və Müştəri Reyting Sistemi haqqında Qaydaların hazırlanması kimi tədbirlər daxildir.

Bankın Biznesin İnkişaf Departamenti 2009-cu hesabat ilində KİV-ə iş mexanizmini daha məhsuldar quraraq bir çox tanınmış dergilərdən olan Consulting & Business, Business Time, Banklar və Biznes jurnalında, eyni zamanda Azərbaycan, Xalq, Zerkalo qəzetlərində, həmçinin bir çox biznes və informativ portallarda dövrü press-relizlər təqdim etmişdir.

2010-cu il üçün Marketinq Fəaliyyəti istiqamətində Biznesin İnkişaf Departamentinin əsas hədəfləri yeni cəlbəedici innovativ bank məhsul və xidmətlərinin yaradılması, satış kanallarının genişləndirilməsi və yeni promo-aksiyaların keçirilməsidir.

PricewaterhouseCoopers
Audit Azerbaijan LLC
The Landmark Office Plaza III
12th floor, 90 A Nizami Street
Baku AZ 1010, Azerbaijan
Telephone [994] 12 4972515
Facsimile [994] 12 4977411
www.pwc.com

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinə:

Biz, Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin ("Grup") 31 dekabr 2009-cu il tarixinə konsolidasiya edilmiş maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə konsolidasiya edilmiş məcmu gəlirlər, konsolidasiya edilmiş səhmdar kapitalında dəyişikliklər və konsolidasiya edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, eləcə də əsas uçot siyasətinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan əlavə edilmiş konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Hazırkı konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə görə Rəhbərlik məsuliyyət daşıyır. Həmin məsuliyyətə fərqləndirilmə və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli səhvlər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və saxlanması; müvafiq uçot siyasətinin seçilməsi və tətbiqi; və müəyyən şəraitə münasib olan uçot ehtimallarının müəyyən edilməsi daxildir.

Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit əsasında həmin konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları üzrə rəy bildirməkdir. Biz, auditə Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Həmin Standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Audite maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mülahizəsindən, eləcə də fərqləndirilmə və ya səhv nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilməsi və hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Bundan əlavə, audite mövcud uçot siyasətinin uyğunluğunun və rəhbərliyin uçot ehtimallarının əsaslandırılmasının qiymətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim rəyimizcə, əlavə edilən konsolidasiya edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2009-cu il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC

Bakı, Azərbaycan Respublikası
18 may 2010-cu il

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Konsolidasiya Edilmiş Maliyyə Vəziyyəti haqqında Hesabat

Min Azərbaycan Manatı ilə	Qeyd	31 dekabr 2009	31 dekabr 2008
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	17,364	6,637
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	8	750	142
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	9	76,506	65,534
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızları	10	3,375	2,186
Investisiya mülkiyyəti		358	358
Binalar və avadanlıqlar	12	7,549	7,604
Qeyri-maddi aktivlər	12	72	67
Təxirə salınmış vergi aktivi	26	7	-
Digər maliyyə aktivləri	13	37	25
Digər aktivlər	14	65	109
CƏMI AKTİVLƏR		106,083	82,662
PASSİVLƏR			
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlər	15	7,579	18,674
Müştəri hesabları	16	44,776	30,851
Borc götürülmüş digər vəsaitlər	17	32,542	12,622
Təxirə salınmış vergi öhdəliyi	26	-	121
Cari vergi öhdəliyi	26	78	94
Digər maliyyə passivləri	18	152	165
Digər passivlər	19	45	155
CƏMI PASSİVLƏR		85,172	62,682
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	20	17,000	16,000
Digər ehtiyatlar	21	1,068	1,041
Bölühdürülməmiş mənfəət		2,843	2,939
CƏMI KAPİTAL		20,911	19,980
CƏMI PASSİVLƏR VƏ KAPİTAL		106,083	82,662

18 may 2010-cu il tarixində İdarə Heyəti adından imzalanmış və dərc olunmaq üçün təsdiqlənmişdir.

[Signature]
Cənab Nazim Sadiqov
İdarə Heyətinin Sədri

[Signature]
Cənab Əlizaman İbrahimov
Maliyyə Menejment Departamentinin Direktoru

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
Konsolidasiya Edilmiş Məcmu Gəlirlər haqqında Hesabat

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	2009	2008
Faiz gəlirləri	22	10,465	10,046
Faiz xərcləri	22	(4,960)	(5,056)
Xalis faiz gəlirləri		5,505	4,990
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	9	(1,035)	(390)
Ehtiyat ayırmalarından sonra xalis faiz gəlirləri		4,470	4,600
Haqq və komissiya gəlirləri	23	1,175	1,141
Haqq və komissiya xərcləri	23	(204)	(144)
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə gəlir – zərər çıxılmaqla		274	260
Xarici valyuta mövqeyinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə gəlir – zərər çıxılmaqla		24	17
Digər əməliyyat gəlirləri	24	118	98
İnvestisiya mülkiyyətinin ədalətli dəyərində dəyişiklik		-	108
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	25	(3,709)	(3,264)
Vergidən əvvəlki mənfəət		2,148	2,816
Mənfəət vergisi xərci	26	(133)	(563)
İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT		2,015	2,253
Digər məcmu gəlirlər:			
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi		-	208
Mənfəət vergisinin təsiri		27	(46)
İl üzrə digər məcmu gəlirlər		27	162
CƏMI İL ÜZRƏ MƏCMU GƏLİRLƏR		2,042	2,415
İl ərzində Qrupun səhmdarlarına düşən mənfəət üçün səhm üzrə mənfəət (bir səhm üzrə AZN ilə):			
- Əsas/Azaldılmış	27	0.12	0.16

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti
Konsolidasiya Edilmiş Səhmdar Kapitalında Dəyişikliklər haqqında Hesabat

<i>Min Azərbaycan Manatı ilə</i>	Qeyd	Nizam-namə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Digər ehtiyatlar	Cəmi səhmdar kapitalı
1 yanvar 2008-ci il tarixinə qalıq		12,500	2,710	879	16,089
2008-ci il cəmi məcmu gəlirlər		-	2,253	162	2,415
Səhm emissiyası	20	3,500	-	-	3,500
Elan edilmiş dividendlər		-	(2,024)	-	(2,024)
31 dekabr 2008-ci il tarixinə qalıq		16,000	2,939	1,041	19,980
2009-cu il cəmi məcmu gəlirlər		-	2,015	27	2,042
Səhm emissiyası	20	1,000	-	-	1,000
Elan edilmiş dividendlər		-	(2,111)	-	(2,111)
31 dekabr 2009-cu il tarixinə qalıq		17,000	2,843	1,068	20,911

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti Konsolidasiya Edilmiş Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti haqqında Hesabat

Min Azərbaycan Manatı ilə	Qeyd	2009	2008
Əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Əldə edilmiş faizlər		9,689	9,628
Ödənilmiş faizlər		(4,581)	(5,047)
Əldə edilmiş haqq və komissiyalar	23	1,175	1,141
Ödənilmiş haqq və komissiyalar	23	(204)	(144)
Xarici valyuta ilə əməliyyatlardan əldə edilmiş gəlirlər		298	277
Əldə edilmiş digər əməliyyat gəlirləri	24	118	98
İşçilərə ödənilmiş xərclər	25	(2,031)	(1,523)
Ödənilmiş inzibati və digər əməliyyat xərcləri		(1,128)	(1,347)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(250)	(805)
Əməliyyat aktiv və passivlərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını		3,086	2,278
Əməliyyat aktiv və passivlərində dəyişikliklər			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslarda xalis artım		(11,357)	(18,352)
Digər banklardan alınacaq vəsaitlərdə xalis (artım)/azalma		(608)	132
Digər maliyyə aktivlərində xalis artım		(12)	(28)
Digər aktivlərdə xalis azalma/(artım)		43	(69)
Digər banklara ödəniləcək vəsaitlərdə xalis (azalma)/artım		(11,095)	5,760
Müştəri hesablarında xalis artım		13,653	5,851
Digər passivlərdə xalis (azalma)/artım		(110)	25
Digər maliyyə passivlərində xalis azalma		(13)	(37)
Əməliyyat fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(6,413)	(4,440)
İnvestisiya fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının alınması		(2,931)	(1,508)
Satıla bilən investisiya qiymətli kağızlarının satışından daxilolmalar və onların ödənilməsi	10	1,742	-
Binalar və avadanlıqların alınması	12	(431)	(1,657)
Binalar və avadanlıqların satışından daxilolmalar		4	65
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	12	(19)	-
Əldə edilmiş dividend gəlirləri	24	76	57
İnvestisiya fəaliyyətinə yönəlmiş xalis pul vəsaitləri		(1,559)	(3,043)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını			
Borc götürülmüş digər vəsaitlərdən daxilolmalar		22,044	8,520
Borc götürülmüş digər vəsaitlərin ödənilməsi		(2,167)	(1,067)
Adi səhmlərin emissiyası	20	1,000	3,500
Ödənilmiş dividendlər	28	(2,111)	(2,024)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		18,766	8,929
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		(67)	(1)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		10,727	1,445
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	6,637	5,192
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		17,364	6,637

Qeyd: 2009-cu il üzrə Auditor Hesabatının tam versiyası kompakt diska əlavə olunmuşdur.